

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY
W OPOLU

OCENA
STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
MIASTA OPOLA
ZA 2023 ROK

Opole 2024

SPIS TREŚCI:

1. Wstęp	4
2. Ocena stanu bezpieczeństwa sanitarnego miasta Opola za rok 2023 Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży	5
2.1 Główne zadania.....	5
2.2 Sytuacja placówek stałych nauczania i wychowania.....	5
2.3 Wypoczynek zimowy i letni dzieci i młodzieży.....	9
2.4 Interwencje w placówkach nauczania i wychowania.....	10
3. Ocena stanu bezpieczeństwa sanitarnego miasta Opola za rok 2023 Oddział Higieny Komunalnej	11
3.1 Główne zadania	11
3.2 Nadzór nad jakością wody do spożycia	12
3.3 Baseny.....	14
3.4 Kąpieliska	15
3.5 Legionella	15
3.6 Obiekty użyteczności publicznej	15
4. Ocena stanu bezpieczeństwa sanitarnego miasta Opola za rok 2023 Oddział Higieny Pracy.....	16
5. Ocena stanu bezpieczeństwa sanitarnego miasta Opola za rok 2023 Sekcja Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej	19
5.1 Główne kierunki działań.....	19
5.2. Programy edukacyjne i przedsięwzięcia prozdrowotne.....	19
6. Ocena stanu bezpieczeństwa sanitarnego miasta Opola za rok 2023 Sekcja Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego.....	23
6.1 Główne kierunki działania :	23
6.2 Realizacja zadań w 2022r. dotyczących powiatu opolskiego	24
6.3 Stwierdzone nieprawidłowości	27
6.4 Współpraca z organami administracji samorządowej.....	28
6.5 Wnioski	28

7. Ocena stanu bezpieczeństwa sanitarnego miasta Opola za rok 2023 Oddział Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku	29
7.1 Główne zadania.....	29
7.2 Produkcja żywności	30
7.3 Zakłady wprowadzające żywność i przedmioty użytku do obrotu	31
7.4 Zakłady żywienia zbiorowego	32
7.5 Środki transportu żywności.....	33
7.6 Próbkę pobrane w 2023r.....	34
7.7 Współpraca z innymi instytucjami.....	35
7.8 Interwencje.....	36
7.9 Import i export	36
7.10 Środki zastępcze	37
7.11 Produkty kosmetyczne	37
8. Ocena stanu bezpieczeństwa sanitarnego miasta Opola za rok 2023 Oddział Epidemiologii.....	38
8.1 Główny kierunek działania	38
8.2 Sytuacja epidemiologiczna	38
8.3 Programy profilaktyczne w obszarze szczepień ochronnych.	40
8.4 Zachorowania na wybrane choroby zakaźne	41
8.5 Ogniska zakażeń szpitalnych	53
8.6 Ocena sanitarna placówek ochrony zdrowia.....	54
8.7 Wnioski	54

2. Ocena stanu bezpieczeństwa sanitarnego miasta Opola za 2023 rok

Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży

2.1. Główne zadania

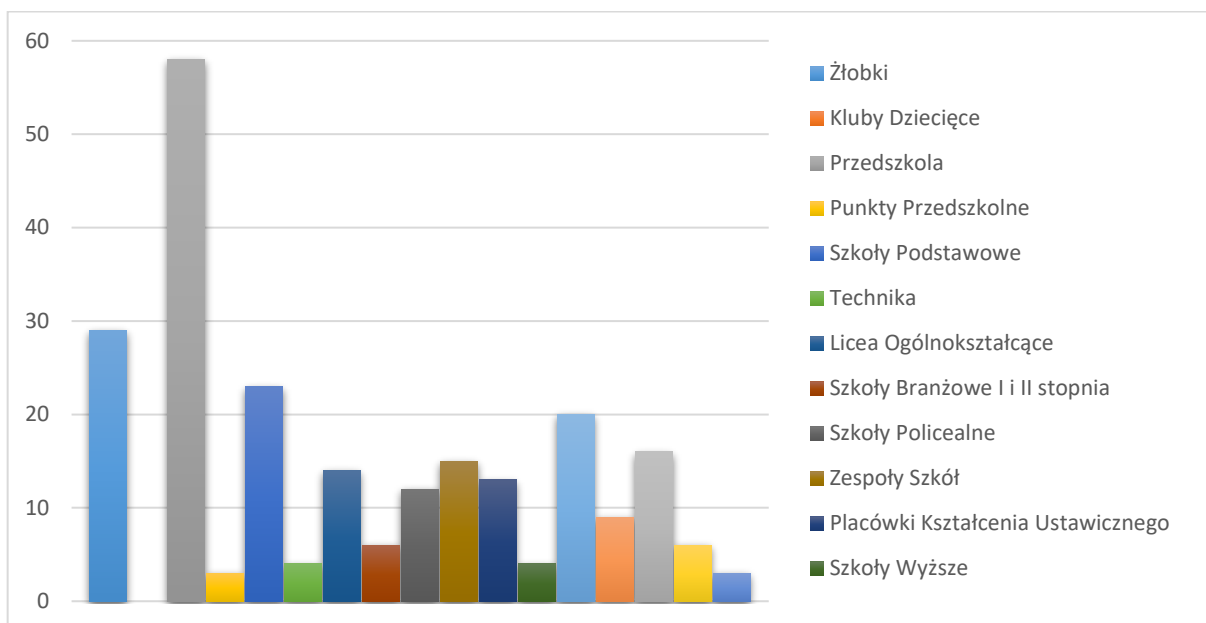
Do głównych zadań pionu Higieny Dzieci i Młodzieży Powiatowej Inspekcji Sanitarnej powiatu opolskiego w 2023 roku należało prowadzenie oraz podejmowanie działań mających na celu zapewnienie odpowiednich warunków środowiska placówek nauczania i wychowania oraz wypoczynku dzieci i młodzieży.

2.2. Sytuacja placówek stałych nauczania i wychowania

W 2023 roku pion Higieny Dzieci i Młodzieży w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Opolu prowadził bieżący nadzór sanitarny nad przestrzeganiem przepisów higienicznych i zdrowotnych w środowisku dziecięco-młodzieżowym w 235 obiektach stałych nauczania i wychowania oraz w 183 turnusach wypoczynku zimowego i letniego. Wśród 235 placówek stałych nauczania i wychowania znajdowało się:

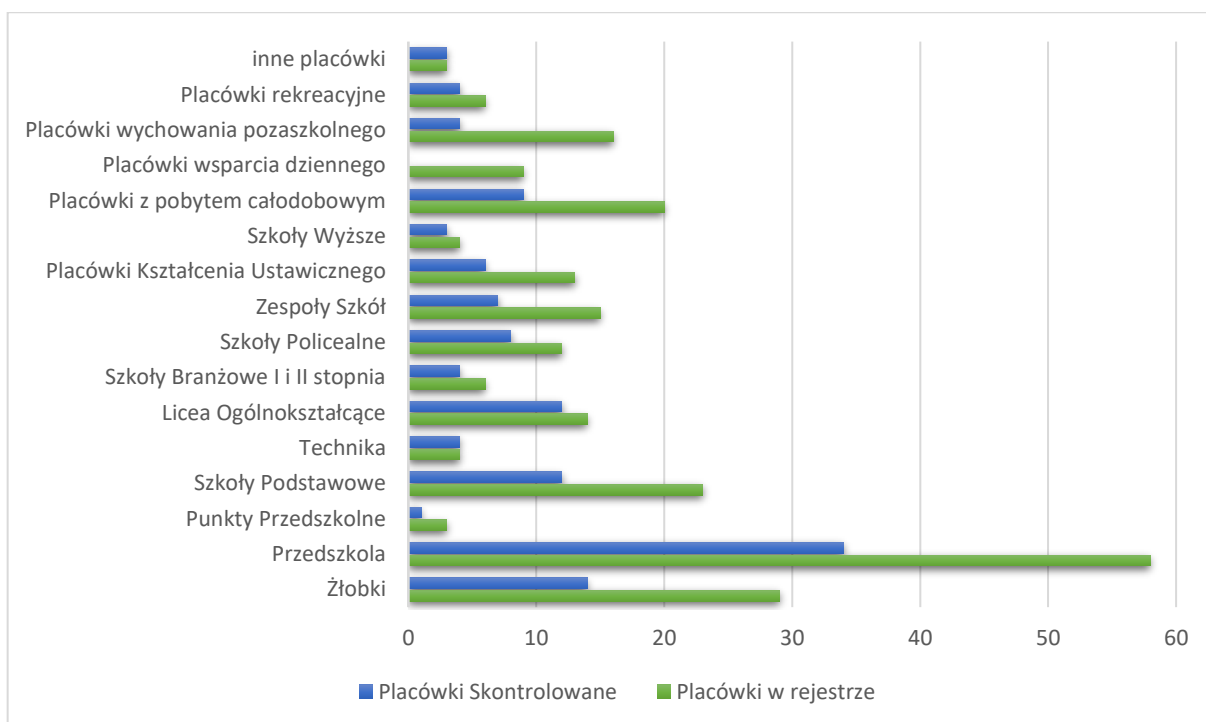
- 29 żłobków,
- 58 przedszkoli,
- 3 punkty przedszkolne
- 23 szkoły podstawowe,
- 4 technika,
- 14 liceów ogólnokształcących,
- 6 szkół branżowych I i II stopnia,
- 12 szkół policealnych,
- 15 zespołów szkół
- 13 placówek kształcenia ustawicznego,
- 4 szkoły wyższe,
- 20 placówek z pobytem całodobowym,
- 9 placówek wsparcia dziennego,
- 16 placówek wychowania pozaszkolnego,
- 6 placówek rekreacyjnych,
- 3 inne placówki.

Wykres 1. Placówki nauczania i wychowania znajdujące się pod nadzorem sekcji HDM w 2023 r.

W 2023 roku skontrolowano 125 placówek stałych. W placówkach przeprowadzono 168 kontroli z czego 145 kontroli dotyczyły placówek stałych a 23 kontrole przeprowadzono w trakcie wycieczki zimowego i letniego.

Wykres 2. Porównanie stałych placówek nauczania i wychowania będących w ewidencji do skontrolowanych przez pion HDM w 2023 r.

Przedmiotem czynności kontrolnych w placówkach nauczania i wychowania był:

- ✓ nadzór nad stanem sanitarno-higienicznym i technicznym budynków lub ich części, w których funkcjonują placówki opieki, wychowania i nauczania dzieci i młodzieży,
- ✓ nadzór nad organizacją procesu nauczania w zakresie przestrzegania zasad higieny pracy ucznia przy układaniu tygodniowych rozkładów zajęć oraz dostosowania mebli szkolnych do wzrostu uczniów zgodnie z zasadami ergonomii i obciążenia uczniów ciężarem tornistrów,
- ✓ nadzór nad przestrzeganiem przepisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych,
- ✓ ocena zakresu posiadania przez placówki certyfikatów zgodności z Polską Normą na meble edukacyjne i sprzęt sportowy,
- ✓ nadzór higieny wypoczynku i rekreacji.
- ✓

Stan sanitarno-techniczny placówek.

Stan sanitarny skontrolowanych obiektów ocenia się jako dobry. Na 125 skontrolowanych obiektów tylko w 9 stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-technicznego, co skutkowało nałożeniem obowiązku ich usunięcia.

Stwierdzone nieprawidłowości:

- mokre i skorodowane rury w toalecie, wilgotne ściany z widocznym zaciekiem, skorodowany i zepsuty spust przy misce ustępowej w Przedszkolu Publicznym „Elemelek” w Opolu,
- nieodpowiedni stan sanitarno-higieniczny parkietu. Parkiet ze zdartą warstwą ochronną lakieru w salach zabaw Niepublicznego Przedszkola Nowa Bajka,
- niedziałające oświetlenie, nieosłonięte lampy oraz brak pomiarów natężenie oświetlenia sztucznego w Publicznej Szkole Podstawowej nr 5 z Oddziałami Integracyjnymi im. Karola Musioła w Opolu,
- zawilgocona ściana z łuszczącą się farbą w sali zabaw w Przedszkolu Publicznym nr 28 im. Czesława Janczarskiego w Opolu,
- zawilgocona ściana z widocznym zaciekiem i łuszczącą się farbą na zapleczu sali i korytarzu w Publicznym Liceum Ogólnokształcącym nr 6 im. Generała Leopolda Okulickiego „Niedźwiadka” w Opolu,
- brudna, zakurzona nawierzchnia w przyszkolnej hali sportowej przy Niepublicznej Szkole Podstawowej „Nasza Szkoła” w Opolu,
- uszkodzone, pęknięte płytki na schodach wejściowych Zespołu Szkół Budowlanych w Opolu,
- obecności karaluchów i pluskiew w pokojach mieszkalnych w Domu Studenta Niechcic i Internacie Wojewódzkiego Zakładu Doskonalenia Zawodowego.

Warunki do utrzymania higieny.

W trakcie kontroli sanitarnych zwracano uwagę na warunki do utrzymania higieny osobistej dzieci i młodzieży w placówkach. Pracownicy Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży w trakcie przeprowadzonych w 2023 roku kontroli placówek oświatowych i innych placówek przeznaczonych na pobyt dzieci i młodzieży odnotowali, że 125 (100%) placówek posiada podłączenie do wodociągu miejskiego/gminnego i tyle samo placówek podłączonych jest do sieci kanalizacji centralnej (miejskiej/gminnej). Skontrolowano również placówki pod kątem zapewnienia ciepłej bieżącej wody w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych. W żadnej placówce nie odnotowano braku bieżącej ciepłej wody. W 1 placówce stwierdzono niewłaściwe warunki do utrzymania higieny osobistej w związku z niewłaściwym stanem technicznym, wydano decyzję administracyjną.

Ocena dostosowania mebli szkolnych do zasad ergonomii.

Prawidłowo dobrane meble (stolik, krzesło), z których dzieci i młodzież korzystają przez znaczną część pobytu w szkole, mają istotny wpływ na ich postawę ciała i zdrowie (głównie prawidłowe kształtowanie się kręgosłupa i prawidłowe funkcjonowanie narządów wewnętrznych). Dlatego też niezmiernie ważnym jest, aby dzieci i młodzież korzystała z mebli dostosowanych do ich wzrostu, zgodnie z obowiązującymi normami, a wychowawcy i nauczyciele dbali o poprawną sylwetkę dziecka siedzącego przy stoliku i korygowali wadliwą postawę. W roku 2023 badaniem objęto 1 szkołę podstawową i 1 przedszkole. Pomiarów dokonano w 6 oddziałach szkolnych i 2 oddziałach przedszkolnych, oceniono 57 stanowisk pracy ucznia/przedszkolaka. W oparciu o dokonane pomiary stwierdzono, że uczniowie korzystają z mebli dostosowanych do ich wzrostu. W placówkach sukcesywnie następuje wymiana starego wyposażenia nabywane meble, sprzęt sportowy posiadają wymagane atesty i certyfikaty.

Ocena możliwości pozostawienia w szkole części podręczników i przyborów szkolnych.

Podczas kontroli sanitarnych w szkołach każdorazowo sprawdzano w jaki sposób realizowany jest obowiązek zapewnienia uczniom miejsca na pozostawienie w placówkach podręczników i przyborów szkolnych. We wszystkich skontrolowanych szkołach dyrektorzy zapewnili uczniom miejsce na pozostawienie części podręczników i przyborów szkolnych w szafkach indywidualnych uczniów, w szafkach lub na półkach w salach dydaktycznych.

Higieniczna ocena rozkładu zajęć lekcyjnych.

Analizy tygodniowych rozkładów zajęć lekcyjnych dokonano w 4 placówkach, łącznie w 38 oddziałach. Stwierdzono, że skontrolowane plany zajęć lekcyjnych uwzględniają równomierne obciążenie uczniów zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia. Zajęcia rozpoczynają się o stałej porze, różnica liczby godzin lekcyjnych pomiędzy dniami tygodnia nie jest większa od 1 godziny.

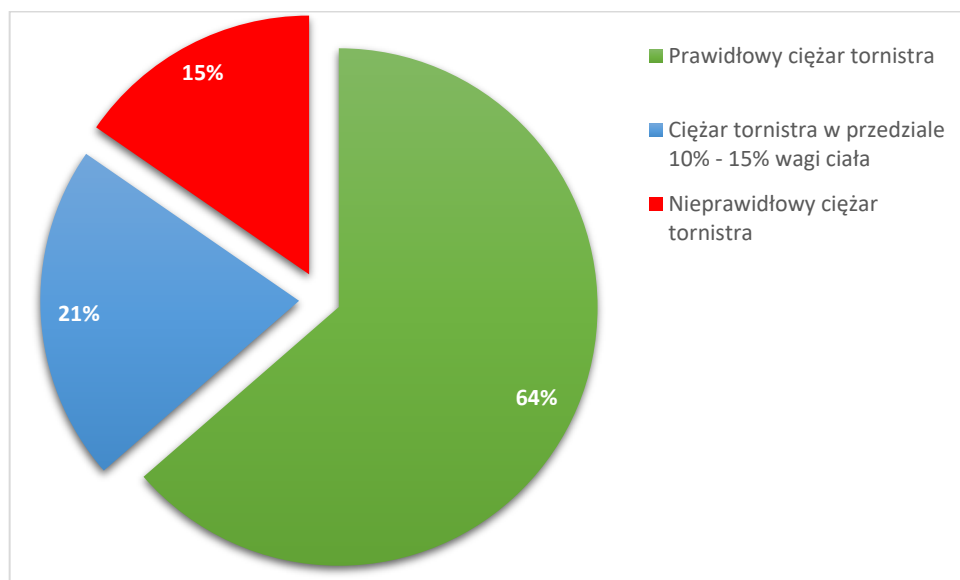
Ocena obciążenia uczniów ciężarem tornistrów.

Badania przeprowadzono w 2 szkołach podstawowych w Opolu wśród 338 uczniów z 18 oddziałów. Do analiz wyników posłużyły wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego. Przyjmuje się, iż stosunek ciężaru plecaka do ciężaru osoby, która go nosi powinien nie przekraczać 10% do 15% masy ciała ucznia. Wagę tornistrów nieprzekraczającą 10% masy ciała ucznia stwierdzono u 215 osób (64%) a 71 uczniów (21%) nosiło tornistry w przedziale 10% - 15% masy ciała ucznia. Nieprawidłową wagę tornistrów stwierdzono u 52 uczniów co stanowi 15% wszystkich zbadanych.

Mając na uwadze, że ciężki tornister może powodować nasilenie bólu pleców, zmniejszenie pojemności płuc, sprzyjać kształtowaniu nieprawidłowej statyki ciała zalecono, aby nauczyciele podczas spotkań zwrócili uwagę rodzicom, aby przeglądali z dzieckiem plecak i pozbywali się

zbędnych przedmiotów np. zabawek a decydując się na zakup plecaka brali pod uwagę jego odpowiednia do pleców profilowanie, usztywnienie, rozmiar oraz wagę.

Wykres 3. Obciążenie uczniów ciężarem tornistrów w stosunku do masy ciała ucznia.

Nadzór nad przestrzeganiem realizacji ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych na terenie placówek oświatowych.

Na terenie podległych jednostek w 2023 roku nie odnotowano nieprawidłowości w tym zakresie.

Nadzór nad substancjami i preparatami chemicznymi w szkołach.

Na terenie Miasta Opole w 2023 roku skontrolowano 15 pracowni chemicznych. W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że niebezpieczne substancje chemiczne oraz ich mieszaniny były przechowywane we właściwych warunkach, były prawidłowo oznakowane oraz posiadały karty charakterystyki. Wszystkie skontrolowane placówki posiadały na stanie pracowni chemicznych aktualny spis niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin.

2.3 Wypoczynek zimowy i letni dzieci i młodzieży.

W 2023 roku pod nadzorem sekcji HDM znajdowały się:

- 132 turnusy letnie,
- 51 turnusy zimowe.

W mieście Opole z zorganizowanego wypoczynku skorzystało 643 uczestników. W czasie trwania wypoczynku przeprowadzono 13 kontrole wypoczynku zimowego z którego skorzystało 367 uczestników natomiast podczas wypoczynku letniego przeprowadzono 10 kontroli. Z wypoczynku letniego skorzystało 276 dzieci.

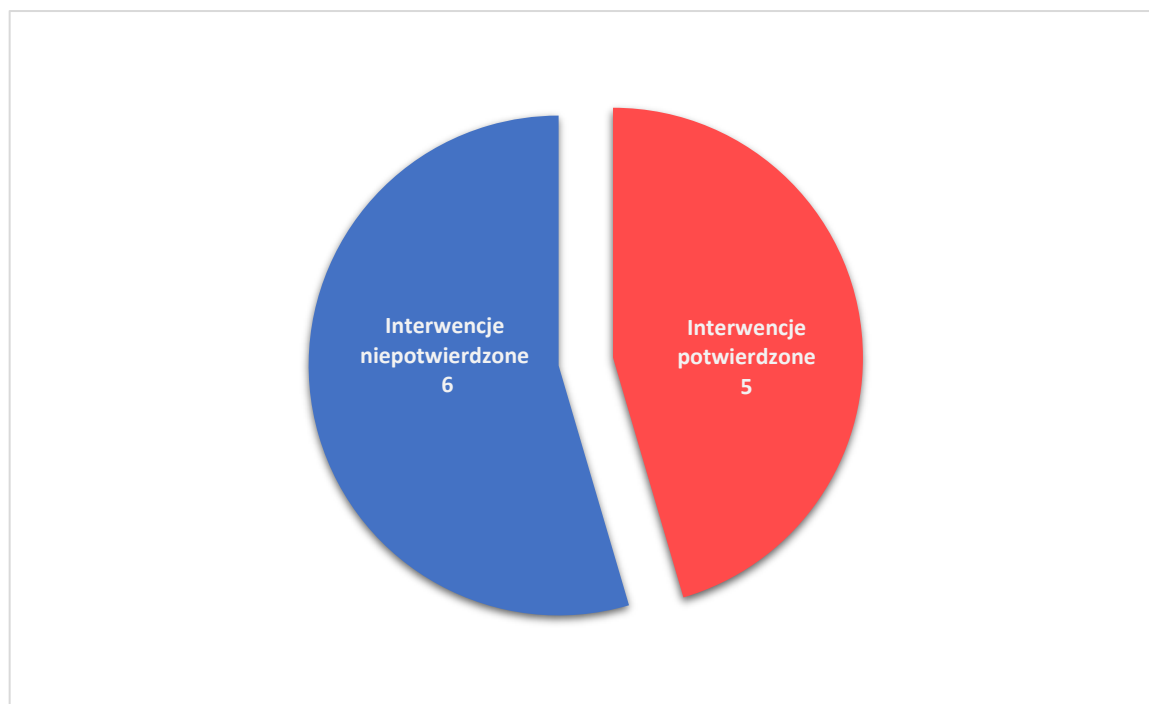
Obiekty, w których wypoczywały dzieci i młodzież były przygotowane właściwie. W placówkach nie stwierdzono nieprawidłowości i zaniedbań. Organizatorzy zapewniali prawidłowe warunki zakwaterowania oraz utrzymania higieny osobistej. Nie odnotowano wypoczynku dzikiego.

2.4 Interwencje w placówkach nauczania i wychowania.

Sekcja HDM brała udział w 14 interwencjach w związku z:

- ✓ obecnością karaluchów w pomieszczeniach mieszkalnych Domu Studenta – 1 interwencja uzasadniona i 2 interwencje bezzasadne,
- ✓ powtarzającymi się przypadkami wszawicy w 2 szkołach podstawowych i 1 przedszkolu oraz brakiem efektywnych działań w placówce, brakiem działań dyrektora – 2 interwencje uzasadnione i 1 interwencja bezzasadna.
Z dyrektorami placówek omówiono sposoby działania w celu ograniczenia oraz zwalczania przypadków wszawicy.
- ✓ brakiem działań w kierunku zniwelowania nieprzyjemnego zapachu na II piętrze w związku z awarią toalet dzień wcześniej w szkole podstawowej – interwencja bezzasadna,
- ✓ brakiem środków higienicznych w pomieszczeniach sanitarnych dla uczniów w szkole podstawowej – interwencja bezzasadna,
- ✓ zapachem powodującym ból głowy u dziecka wydzielającym się przez zawilgocone i zgrzybiałe ściany w salach zabaw w przedszkolu – interwencja uzasadniona,
- ✓ zbyt niską temperaturą w pomieszczeniach, w których odbywają się lekcje – 2 interwencje bezzasadne,
- ✓ pobytem dzieci w remontowanych salach zabaw oraz wyczuwalnym, ostrym zapachem farby – interwencja bezzasadna,
- ✓ pojawieniem się insektów w pokojach mieszkalnych w internacie – 1 interwencja bezzasadna oraz 1 interwencja uzasadniona.

Wykres nr 5. Stosunek interwencji uzasadnionych do bezzasadnych w placówkach nauczania i wychowania.

3. Ocena stanu bezpieczeństwa sanitarnego miasta Opola za 2023 rok

Oddział Higieny Komunalnej

3.1. Główne zadania

Oddział Higieny Komunalnej prowadzi badania jakości wody w Zintegrowanym Systemie Badania Wody.

W Systemie tym realizowane są zadania w zakresie monitoringu **jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, badanie wody z kąpielisk i na pływalni.**

Monitoring jakości wody do spożycia w 2023 roku realizowany był na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U z 2017 r. Nr 2294 ze zm.). Przepis ten nakazuje prowadzenie monitoringu jakości wody podawanej do sieci przez przedsiębiorcę wodociągowego oraz z indywidualnych ujęć wody. Monitoring ten obejmuje m.in.:

- badania jakości wody pod względem mikrobiologicznym, fizykochemicznym i pod względem zawartości substancji promieniotwórczych oraz każdorazowo po wystąpieniu okoliczności mających wpływ na jakość wody (np. awarie, powodzie)
- przekazywanie Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu sprawozdań z badań pobranych próbek wody
- informowanie Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego oraz wójta (burmistrza, prezydenta) o przekroczeniach parametrów jakości wody określonych w rozporządzeniu wraz z przedstawieniem planowanych przedsięwzięć naprawczych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny na podstawie

- sprawozdań z wyników badań realizowanych według ustalonego harmonogramu, przekazywanych przez przedsiębiorstwa wodociągowe i właścicieli indywidualnych ujęć wody
- analizy podejmowanych działań naprawczych
- prowadzonego monitoringu własnego

wydawał okresowe oceny jakości wody, których odbiorcami są zarządzający wodociągiem oraz wójtowie gmin i burmistrzowie i prezydenci miast.

Oceny te zawierały informacje dotyczące spełnienia na danym terenie wymagań określonych w rozporządzeniu i służyły do przekazania właściwemu organowi samorządowemu informacji koniecznych do podjęcia działań mających na celu zaopatrzenia konsumentów w wodę o właściwej jakości.

Po zakończeniu roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny na podstawie w/w ocen wydaje obszarową ocenę jakości wody do spożycia wraz z szacowaniem ryzyka zdrowotnego konsumentów. Obszarową ocenę otrzymuje do wiadomości właściwy organ samorządu.

Prowadzone były również badania wody w instalacjach ciepłej wody użytkowej w wybranych obiektach, w których prowadzona jest całodobowa opieka i w których przebywają osoby o obniżonej odporności immunologicznej tj. w szpitalach, zakładach opieki leczniczej i hospicjach pod kątem stopnia skolonizowania instalacji bakteriami *Legionella sp.*

Nadzór sanitarny nad kąpieliskami jest realizowany na podstawie ustawy Prawo wodne z dnia 20 lipca 2017 r. (tj. Dz. U. z 2023 r., poz. 1428 ze zm.), które zorganizowanie kąpielisk obwarowało szeregiem obowiązków, kontroli i związaną z nimi koniecznością uzyskiwania pozwoleń :

- organu administracji samorządowej
- zarządzającego wodami śródlądowymi
- organu inspekcji sanitarnej

oraz opinii specjalistycznej organizacji ratowniczej.

Takie umocowanie organizacji kąpieliska gwarantuje bezpieczeństwo techniczne, organizacyjne, jak i przede wszystkim sanitarne, osobom korzystającym z niego. Zorganizowanie kąpieliska daje gwarancję zamieszczenia obiektu w ogólnokrajowym Serwisie kąpieliskowym, co jest

darmową reklamą kąpieliska oraz miasta lub gminy i może przelożyć się na przyciągnięcie większej liczby turystów z kraju i zagranicy.

Nadzór nad pływalniami prowadzono zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2022 r. poz. 1230). Przepis ten nakłada na zarządzającego obiektem obowiązek:

- prowadzenia bieżącej (codziennej) obserwacji wody i występujących zanieczyszczeń
- systematycznego nadzoru pracy urządzeń i rejestrowania wyników pomiaru jakości wody w zakresie wymienionych parametrów
- systematycznych i udokumentowanych badań jakości wody, prowadzonych zgodnie z harmonogramem ustalonym w porozumieniu z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym .

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny dokonuje zbiorczej rocznej oceny, poprzez analizę otrzymanych od zarządzającego pływalnią wyników oraz wyników wykonywanych przed wydaniem tej oceny. Natomiast zarządzający ma obowiązek wydać komunikat, w którym informuje korzystających z pływalni o jakości wody.

3.2. Nadzór nad jakością wody do spożycia

W 2023 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Opolu w ramach monitoringu bezpieczeństwa sanitarnego prowadził badania jakości wody w wodociągach publicznych oraz kontrolował ich stan techniczny.

Miasto Opole jest zasilane przez wodociąg publiczny Opole (zarządzany przez Wodociągi i Kanalizację Sp. z o. o. w Opolu), wodociąg publiczny Czarnowąsy (zarządzany przez Prowod Sp. z o. o. w Opolu), wodociąg publiczny Prószków (zarządzany przez Związek Gmin Prokado w Prószkowie) oraz wodociąg publiczny Brzezie (zarządzany przez Prowod Sp. z o. o. w Opolu).

W 2023 roku woda przeznaczona do spożycia w sieci spełniała wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 11 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294 ze zm.) za wyjątkiem:

Decyzje wydane na brak przydatności wody:

- wodociąg publiczny Opole; decyzja z dnia 25.10.2023 r. nr 218/HK/2023 na brak przydatności wody w części ul. Krakowskiej (nr 40,40a, 44, 51,53, 55 i 57) ze względu na obecność enterokoków oraz bakterii grupy coli Nadano rygor natychmiastowej wykonalności. Decyzję wykonano;
- wodociąg publiczny Opole; decyzja z dnia 25.08.2023 r. nr 167/HK/2023 na brak przydatności wody w części dzielnicy Grudzice (ulice: Gombrowicza od nr 1 do nr 142, Morcinka nr 76a i nr 64, Adamka od nr 1 do nr 26, Szaniawskiego od nr 1 do nr 8, Przybyszewskiego od nr 2a do nr 27, Prosta 11 a i nr 13, Parandowskiego od nr 1 do nr 6, Brezy od nr 1 do nr 30, Wańkowicza od nr 1 do nr 13, Gojawiczyńskiej od nr 1 do nr 15) ze względu na obecność bakterii grupy coli >10jtk/100ml. Nadano rygor natychmiastowej wykonalności. Decyzję wykonano;

Decyzje wydane na warunkową przydatność wody:

- wodociąg publiczny Brzezie; decyzja z dnia 01.07.2023 r. nr 141/HK/2023 na warunkową przydatność wody ze względu na obecność bakterii grupy coli <10jtk/100ml. Nadano rygor natychmiastowej wykonalności. Decyzję wykonano;

OBSZAROWA OCENA JAKOŚCI WODY

Lp	Eksploatowany wodociąg (zaopatrywane miejscowości)	Producent wody (nazwa, adres)	Produkcja wody (m ³ /d)	Liczba zaopatrywanej ludności	Uzdatnianie wody (metody)	Kwestionowane parametry – ilość dni przekroczeń w roku	Jakość wody na koniec 2023r. - kwestionowane parametry
1	Wodociąg Publiczny Opole (miasto Opole, okresowo gminę Tarnów Opolski, Zawadę, Kępę i Luboszyce)	Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. ul. Oleska 64, 45-222 Opole	23119	117070	SUW Zawada – koagulacja, napowietrzanie, filtracja SUW Grotowice – brak uzdatniania	Enterokoki: 19 dzień Bakterie gr coli: 21 dni Mętność: 50 dni	Przydatna do spożycia
2	Wodociąg Publiczny Czarnowąsy (część miasta Opola)	PROWOD Sp. z o.o. ul. J. Kłopotkiej 3 45-920 Opole	596	4644	odżelazianie, odmanganianie, napowietrzanie	Mętność: 26 dni	Przydatna do spożycia
3	Wodociąg Publiczny Brzezie (część miasta Opola, część Dobrzania Wielkiego)	PROWOD Sp. z o.o. ul. J. Kłopotkiej 3 45-920 Opole	862	1000	odżelazianie, napowietrzanie	Mętność: 365 dni Ogólna liczba mikroorganizmów 22°C po 72 h inkubacji: 13 dni Bakterie grupy coli: 6 dni	Przydatna do spożycia
4	Wodociąg Publiczny Prószków-Zimnice (część Opola (Winów, Sławice, Wrzoski, Chmielowice, Żerkowice), Zimnice Wielkie, Zimnice Małe, Boguszyce, Chrzowice, Folwark, Górki, Złotniki, Nowa Kuźnia, Chrząszczyce, Prószków, Ligota Prószkowska, Przysiecz, Jaśkowice, Żlinice, Komprachcice, Wawelno, Polska Nowa Wieś, Osiny, Domecko, Pucnik, Ochodze, Dziekaństwo, Mechnice, Chróścina, Siedliska, Prądy, Dąbrowa, Lipowa, Nowa Jamka, Ciepeliowice, Karczów, Narok, Żelazna, Niewodniki i Skarbiszów)	Związek Gmin Prokado, ul. Kościuszki 23, 46-060 Prószków	4121	28309	brak	Mętność: 225 dni Bakterie grupy coli: 6 dni	Przydatna do spożycia
5	Wodociąg Lokalny Uniwersytecki Szpital Kliniczny ul. W. Witosa 26 w Opolu (teren w/w szpitala)	Uniwersytecki Szpital Kliniczny, Al. W. Witosa 26, 45-418 Opole	101	385	napowietrzanie, odżelazianie	Ogólna liczba mikroorganizmów 22°C po 72 h inkubacji: 69 dni Mętność: 105 dni Odczyn: 99 dni	Przydatna do spożycia

W 2023 roku przeprowadzono 45 kontroli związanych z poborem próbek wody do badań, w tym pobrano 267 próbek do badań fizykochemicznych oraz do oznaczeń mikrobiologicznych.

Stan techniczny stacji uzdatniania wody zasilających miasto w wodę budził zastrzeżenia na wodociągu Opole (decyzja na stan sanitarno-techniczny zewnętrznej obudowy akcelatora oraz szyby w pomieszczeniu w pomieszczeniu hali dmuchaw na terenie SUW w Zawadzie. Termin wykonania decyzji: 15.12.2023 r., decyzję wykonano) oraz na wodociągu lokalnym przy Uniwersyteckim Szpitalu Klinicznym, al. Witosa (decyzja na stan sanitarno-techniczny rury filtra oraz ściany wewnątrz w SUW. Termin wykonania decyzji: 31.07.2023r., decyzję wykonano).

3.3. Baseny

Na terenie Opola znajduje się 6 basenów krytych i 1 odkryty, które są pod nadzorem Inspekcji Sanitarnej.

Woda na pływalniach jest badana przez zarządzających zgodnie z obowiązującymi przepisami.

W 2023 r. wydano 15 decyzji zamykających baseny ze względu na obecność bakterii w nieckach basenowych lub ich cyrkulacjach z natychmiastowym terminem wykonania, wszystkie decyzje wykonano:

Zła jakość wody basenowej w nieckach:

- Basen kryty Akwarium w Opolu – 1 decyzja nakazująca doprowadzenie do odpowiedniej jakości wodę wprowadzoną do małej niecki i zjeżdżalni oraz wanny SPA z systemu cyrkulacji pod kątem ogólnej liczby mikroorganizmów, 1 decyzja nakazująca doprowadzenie do odpowiedniej jakości wodę wprowadzoną do małej niecki i zjeżdżalni z systemu cyrkulacji pod kątem ogólnej liczby mikroorganizmów, 1 decyzja nakazująca doprowadzenie do odpowiedniej jakości wodę w zjeżdżalni pod kątem ogólnej liczby mikroorganizmów, 1 decyzja nakazująca doprowadzenie do odpowiedniej jakości wodę w wannie SPA oraz z systemu jej cyrkulacji pod kątem ogólnej liczby mikroorganizmów, 1 decyzja nakazująca doprowadzenie do odpowiedniej jakości wodę w małej niecce pod kątem bakterii *E. coli*, 1 decyzja nakazująca doprowadzenie do odpowiedniej jakości wodę w systemie cyrkulacji wanny SPA pod kątem ogólnej liczby mikroorganizmów, 1 decyzja nakazująca doprowadzenie do odpowiedniej jakości wodę w zjeżdżalni pod kątem bakterii *Pseudomonas aeruginosa*,
- Basen odkryty Błękitna Fala w Opolu – 2 decyzje nakazujące doprowadzenie do odpowiedniej jakości wodę w niecce D (dla dzieci) pod kątem gronkowców koagulozododatnich,
- Basen kryty Wodna Nuta w Opolu – 1 decyzja nakazująca doprowadzenie do odpowiedniej jakości wodę z systemu cyrkulacji niecki sportowej pod kątem ogólnej liczby mikroorganizmów oraz bakterii *Pseudomonas aeruginosa*, 4 decyzje nakazujące doprowadzenie do odpowiedniej jakości wodę z systemu cyrkulacji niecki sportowej pod kątem bakterii *Pseudomonas aeruginosa*,
- Basen kryty Euromedyk w Opolu – 1 decyzja nakazująca doprowadzenie do odpowiedniej jakości wodę: w wannie SPA i wodę wprowadzoną do niecek basenowych z systemu cyrkulacji (niecki basenowej i wanny SPA) pod kątem bakterii *Pseudomonas aeruginosa* oraz ogólnej liczby mikroorganizmów; w niecce basenowej pod kątem ogólnej liczby mikroorganizmów

Na terenie Opola jest 1 basen ze złym stanem sanitarno-technicznym tj. basen kryty przy Hotelu Festival, ul Oleska 86. Wydano decyzję na stan sanitarno-techniczny hali basenowej oraz pokoju odpoczynku przy hali basenowej, termin wykonania decyzji: 30.12.2023 r.

3.4. Kąpieliska

Na terenie Opola znajdowały się w sezonie letnim 2 kąpieliska (Bolko i Malina). W wakacje przeprowadzono kontrole i wizje lokalne kąpielisk oraz plaż w Opolu. Jakość wody w kąpieliskach na terenie miasta Opola spełniała wymagania przepisów sanitarnych. Na podstawie § 4 ust. 1 pkt 1 b rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 255) wydano za 2023 r. sezonową ocenę jakości wody na kąpieliskach. Jednak w odniesieniu do sezonu kąpielowego w 2022 r. w kąpielisku Malina nastąpiło w 2023 r. pogorszenie jakości wody z oceny „doskonałej” na ocenę „dobrą”, dlatego ważne jest podjęcie działań w zakresie monitorowania jakości wód powierzchniowych i gospodarki wodnościekowej mających na celu zapobieganie dalszemu pogorszeniu się jakości wody w następnych sezonach kąpielowych. Podjęcie działań jest bardzo istotne, ponieważ kąpieliska są obszarami chronionymi na mocy Ramowej Dyrektywy Wodnej (art. 6 i załącznik IV), które powinny osiągać cele środowiskowe w zakresie norm i celów wynikających z przepisów oraz dla których powinny być podejmowane działania przypisane dla danej, jednolitej części wód wykorzystywanej do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych.

3.5. Legionella

W 2023 r. prowadzono wzmożony nadzór nad jakością wody w instalacjach ciepłej wody użytkowej w budynkach szpitali, zakładów opieki leczniczej, hospicjów oraz pływalni pod kątem *Legionella sp.* W 2023 r. przebadano wodę w 8 podmiotach leczniczych (18 próbek) oraz w 6 pływalniach (15 próbek). Ciepła woda użytkowa w instalacji c. w. u. w 7 obiektach nie spełniała norm w zakresie *Legionella sp.*, a mianowicie; ZOL-u na ul. Prószkowskiej 72, Kliniczne Centrum Ginekologii, Położnictwa i Neonatologii, ul. Reymonta 8, Hospicjum Betania, Pl. Kościelny 2, DPS w Opolu-Czarnowasach, Pl. Klasztorny 2, pływalnia przy PSP nr 5, pływalnia Wodna Nuta oraz pływalnia Euromedyk, ul. Ozimska 19. W związku z powyższym, wydano decyzje administracyjne nakazujące usunięcie nieprawidłowości.

3.6. Obiekty użyteczności publicznej

Do tej grupy obiektów zalicza się obiekty usługowe, kultury, sportowe, wypoczynku, ustępy publiczne i ogólnodostępne, domy pomocy społecznej, hotele, zakłady kosmetyczne i fryzjerskie, dworce, przystanki, cmentarze i zakłady pogrzebowe itd. W 2023 r. pod nadzorem Inspekcji Sanitarnej było 737 obiektów użyteczności publicznej, z czego skontrolowano 217.

Bezpieczeństwo sanitarne to między innymi właściwe utrzymanie czystości na placach i ulicach miasta. W 2023 r. wpłynęły 44 interwencje dot. miasta Opola. Najczęściej dotyczyły one dokarmiania ptactwa, bytowania szczurów w pobliżu siedzib ludzkich, gospodarowania odpadami oraz hałasu.

Inspekcja Sanitarna oprócz nadzoru nad wyżej wymienionymi obiektami prowadzi nadzór nad chowaniem zmarłych poprzez wydawanie pozwoleń na ekshumacje, na wywóz zwłok osoby zmarłej poza granice naszego państwa oraz opiniuje wnioski Prezydenta Miasta dotyczące sprowadzenia zwłok do Polski.

W 2023 roku wydano 93 decyzje zezwalające na ekshumację, 5 decyzji zezwalających na wywóz zwłok osób zmarłych poza obszar RP oraz 39 opinii w formie postanowienia dotyczących sprowadzenia zwłok bądź szczątków osób zmarłych poza granicami RP.

4. Ocena stanu bezpieczeństwa sanitarnego miasta Opola za 2023 rok

Oddział Higieny Pracy

W 2023 roku Oddział Higieny Pracy przeprowadził 81 kontroli w 75 zakładach pracy zlokalizowanych na terenie Miasta Opola. Kontrole dotyczyły następujących grup tematycznych:

1. Kontrola spełnienia wymagań bezpieczeństwa i higieny pracy w zakresie narażenia na czynniki szkodliwe w środowisku pracy (czynniki fizyczne, chemiczne, biologiczne), w tym również na czynniki o udowodnionym działaniu rakotwórczym i mutagennym.

Kontrolowano:

- sposób zabezpieczenia pracowników przez pracodawców przed szkodliwym oddziaływaniem w/w czynników w rodzaju: poziom występującego narażenia zawodowego, przeszkolenia pracowników w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, sporządzanie ocen ryzyka zawodowego, stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń pracy i zaplecza socjalno-sanitarnego, dostępność i stosowanie przez pracowników ochron osobistych, aktualność badań lekarskich – profilaktycznych.

2. Realizacja przepisów rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin (CLP), w szczególności:

- a) ocena prawidłowości klasyfikacji substancji (mieszanin) chemicznych,
- b) ocena prawidłowości kart charakterystyki substancji i mieszanin chemicznych wprowadzanych do obrotu oraz stosowanych w działalności zawodowej,
- c) ocena prawidłowości oznakowania opakowań substancji i mieszanin stwarzających zagrożenie,
- d) spójność oznakowania substancji (mieszanin) chemicznych z informacjami zawartymi w ich kartach charakterystyki.
- e) spełnienie obowiązków wynikających z rozporządzenia REACH.

3. Udostępnianie na rynku oraz stosowanie w działalności zawodowej produktów biobójczych – kontrola obowiązków wynikających z rozporządzenia (WE) nr 528/2012 Parlamentu Europejskiego i Rady oraz ustawy z dnia 9 października 2015 r. o produktach biobójczych.

4. Kontrola spełnienia obowiązków wynikających z rozporządzenia (WE) nr 648/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie detergentów.

5. Wprowadzanie do obrotu prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3.

6. Realizacja wymagań bezpieczeństwa i higieny pracy przy pracach związanych z usuwaniem bądź zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest.

7. Ocena warunków bezpieczeństwa i higieny pracy w wybranych indywidualnych gospodarstwach rolnych podczas wykonywania prac żniwnych wraz z przekazaniem wiedzy w zakresie bezpiecznych metod pracy.

W 2023 r. Oddział Higieny Pracy przeprowadził na terenie miasta Opola 81 kontroli w 75 zakładach pracy, które zakończyły się wydaniem 21 decyzji nakazujących usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości w zakresie higieny pracy to:

- brak badań środowiskowych w zakresie występowania czynników szkodliwych (hałas, czynniki rakotwórcze) na stanowiskach pracy,
- przekroczenie obowiązujących normatywnych higienicznych w zakresie narażenia pracowników na czynniki szkodliwe (hałas, drgania mechaniczne, promieniowanie optyczne),
- brak programu organizacyjno-technicznego zmierzającego do ograniczenia narażenia pracowników na hałas,
- brak dokumentacji w zakresie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy,
- brak instrukcji określających sposób składowania, pakowania, załadunku i transportu substancji/mieszanin chemicznych stwarzających zagrożenie,
- niespełnienie wymogów w zakresie właściwej organizacji zaplecza higieniczno-sanitarnego.

W zakresie nadzoru nad chemikaliami dokonano kontroli 101 produktów chemicznych, w tym produktów biobójczych, prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3 oraz detergentów.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości to:

- brak właściwego oznakowania substancji/mieszanin chemicznych stwarzających zagrożenie,
- brak zapewnienia prawidłowych kart charakterystyki,
- nieprawidłowości w zakresie oznakowania detergentów, jak również spełniania przez producenta detergentów ich obowiązków (m.in. zapewnienia publikacji wykazu składników detergentów na stronie internetowej).

Efektom powyższych działań, jest zaprowadzenie przez pracodawców szeroko pojętej profilaktyki środowiska pracy jak:

- bieżące przekazywanie pracownikom, sposobu umiętnego prozdrowotnego zachowania się w ich środowisku pracy, przez systematyczne dokonywanie i przedstawianie oceny ryzyka zawodowego dla danego stanowiska pracy,
- ściśle ukierunkowanie profilaktycznych badań lekarskich pracowników, w kierunku rodzaju występujących szkodliwości w środowisku pracy,
- wyposażenie pracowników we właściwe, w zależności od rodzaju występujących czynników szkodliwych, środki ochrony indywidualnej,
- obligowanie pracodawców do bezwzględnego egzekwowania stosowania środków ochrony indywidualnej przez pracowników,

- systematyczne dążenie pracodawców do zmian techniczno-technologicznych, mających na celu polepszenie jakości stosowanych technologii, w tym poprawę jakości funkcjonowania środowiska pracy,

- przestrzeganie przepisów prawa z zakresie wprowadzania do obrotu i stosowania w działalności zawodowej substancji chemicznych i ich mieszanin, produktów biobójczych oraz detergentów.

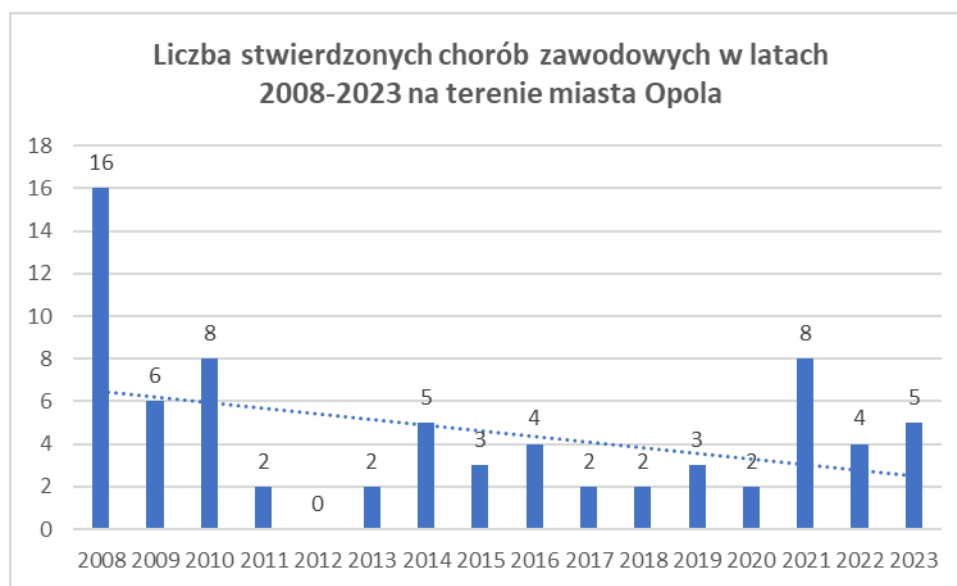
W 2023 r. na terenie miasta Opola przeprowadzono 4 postępowania w sprawie chorób zawodowych. Wydano 5 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej oraz 1 decyzję o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej. Wydane decyzje dotyczyły postępowań prowadzonych w latach ubiegłych.

Stwierdzone choroby zawodowe:

- choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa: Covid-19 – 4 przypadki (pracownicy sektora ochrony zdrowia),

- przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy – zespół cieśni w obrębie nadgarstka – 1 przypadek (operator rozkroju).

Poniższy wykres przedstawia liczbę stwierdzonych chorób zawodowych wśród osób zatrudnionych w podmiotach gospodarczych na terenie miasta Opola na przestrzeni ostatnich 16 lat.

Reasumując – przeprowadzone w 2023 r. kontrole w jednostkach gospodarczych miasta Opola, pozwalają na stwierdzenie, że następuje dalszy postęp w tworzeniu przez pracodawców bezpiecznych i higienicznych warunków pracy, a tym samym poprawa w zakresie ochrony zdrowia osób, uczestniczących w procesie pracy.

5. Ocena stanu bezpieczeństwa sanitarnego miasta Opola za 2023 rok –

Sekcja Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej

5.1. Główne kierunki działań

W 2023 roku główne kierunki działań w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej wynikały z sytuacji epidemiologicznej i potrzeb zdrowotnych ludności oraz zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia.

5.2. Programy edukacyjne i przedsięwzięcia prozdrowotne

Działalność Pionu Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej dotyczyła:

- kontynuacji i wdrażania programów edukacyjnych o zasięgu ogólnopolskim i wojewódzkim,
- wspierania realizatorów programów edukacyjnych i przedsięwzięć prozdrowotnych poprzez udostępnianie materiałów, udzielanie pomocy merytorycznej i metodycznej, publikacje w środkach masowego przekazu,
- koordynowania programów i przedsięwzięć oświatowo-zdrowotnych poprzez inicjowanie działań, nadzorowanie, monitorowanie i ocenę ich realizacji,

Działania skierowane były do dzieci i młodzieży szkolnej, kadry pedagogicznej, rodziców dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym, pracowników zakładów opieki zdrowotnej, pracowników zakładów pracy oraz społeczności lokalnej,

Program dotyczący diety, aktywności fizycznej i zdrowia. „Trzymaj Formę!” – program krajowy. **Głównym celem programu jest zwiększenie świadomości dotyczącej wpływu żywienia i aktywności fizycznej na zdrowie. Program realizowany jest metodą projektu.**

W programie udział wzięły 22 szkoły, edukacją objęto 1223 uczniów.

Profilaktyka antytytoniowa.

Program Antytytoniowej Edukacji Zdrowotnej „Bieg po zdrowie”

Celem programu jest opóźnienie lub zapobiegnięcie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży, pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego.

Zajęcia w programie „Bieg po zdrowie” realizowane są za pomocą bardzo zróżnicowanych metod aktywizujących, które dostosowano do wieku odbiorców.

Ogółem w programie udział wzięło 259 uczniów z 4 szkół. Edukacją objęto 142 rodziców.

Wojewódzki program edukacyjny dla dzieci w wieku przedszkolnym, ich rodziców i opiekunów pt. „Czyste Powietrze Wokół Nas”

Program skierowany jest do dzieci przedszkolnych w wieku 5-6 lat, ich rodziców i opiekunów. Główne cele programu to wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy, zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą przy nich tytoń.

W programie uczestniczyło 7 przedszkoli, edukacją objęto łącznie 235 dzieci oraz 7 rodziców.

Program „Skąd się biorą produkty ekologiczne”.

Celem programu jest zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. Ogółem w programie wzięło udział 305 dzieci z 8 placówek.

Edukacją objęto 115 rodziców.

Wojewódzki Program „Zarazkom się nie damy, bo o siebie dbamy”

Głównymi celami programu jest kształtowanie wśród dzieci przedszkolnych prozdrowotnych, prawidłowych nawyków higienicznych, promowanie zasad aktywnego stylu życia i właściwej diety oraz doskonalenie umiejętności niezbędnych do nauki czytania i pisania poprzez stymulację ręki i koordynację wzrokowo – słuchową.

W programie udział wzięło 87 dzieci przedszkolnych z 4 placówek.

Profilaktyczny program Podstępne WZW

Celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadgimnazjalnych wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu B i C, uświadomienie ryzyka zakażenia wirusami HBV i HCV oraz zagrożeń wynikających z zakażenia, wpojenie zasad profilaktyki w tym zakresie oraz pobudzenie do refleksji nad akceptacją osób już zakażonych.

W programie brało udział w sumie 9 szkół ponadpodstawowych, edukacją objęto 930 uczniów i 904 rodziców.

Profilaktyczny program Znamie! Znam je?

Celem programu, jest zwiększenie świadomości młodzieży na temat czerniaka – jednego z najbardziej agresywnych nowotworów skóry, zachęcenie do regularnego badania skóry oraz przestrzegania podstawowych zasad ochrony przed czerniakiem.

W programie brało udział w sumie 9 szkół ponadpodstawowych, edukacją objęto 1046 uczniów i 717 rodziców.

Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych pt. „ARS, czyli jak dbać o miłość?”

Głównym celem programu była aktywna promocja i edukacja w zakresie profilaktyki uzależnień od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych.

Program zrealizowały 4 szkoły ponadpodstawowe, edukacją objęto 116 odbiorców.

Kampania zdrowotna pt. „Bezpieczne wakacje”

Celem programu było podniesienie poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego dzieci i młodzieży przebywających w placówkach wypoczynku na terenie powiatu opolskiego. Kampania skierowana była do organizatorów wypoczynku, kierowników, wychowawców i pielęgniarek zatrudnionych w placówkach wypoczynku oraz społeczności lokalnej.

Przeprowadzono pogadanki, spotkania i pokazy na temat bezpieczeństwa podczas wypoczynku w 15 placówkach dla 344 uczestników i 24 wychowawców.

W czasie spotkań poruszano tematy bezpiecznego zachowania podczas wypoczynku, przypomniano telefony alarmowe, pierwszą pomoc przedmedyczną, dla starszych grup odbiorców poruszono tematykę cyberbezpieczeństwa oraz nadużywania napojów energetycznych.

Kampania informacyjna „Wybieraj bezpieczną żywność”.

Kampania, której celem jest zwiększenie wiedzy społeczeństwa na temat roli nauki w zapewnieniu bezpieczeństwa żywności oraz zachęcenie społeczeństwa do dokonywania świadomych wyborów żywieniowych. W warsztatach uczestniczyli uczniowie Liceum Ogólnokształcącego nr IX w Opolu. Poruszano takie tematy jak: przygotowanie żywności, misja EFSA, dodatki do żywności. Na zakończenie uczestnicy zadawali pytania ekspertowi w roli którego wystąpił kierownik Działu Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku PSSE w Opolu. Edukacją objęto 41 osób.

Światowy Dzień bez Papierosa.

Stoisko PSSE w Opolu w czasie akcji prozdrowotnej "Zabierz swoje serce na spacer" . Akcja skierowana do wszystkich, którzy chcą zadbać o swoje serce. Dla odwiedzających możliwość, wykonania pomiaru CO w wydychanym powietrzu, dostęp do alko i narkogogli, ulotki dotyczące palenia i stosowania nadmiernej ilości soli. Kolejne stoisko zorganizowano we współpracy z WSSE w Opolu w ramach Festiwalu Nauki. Oprócz alko i narkogogli do dyspozycji odwiedzających były także łamigłówki i kolorowanki dla dzieci i dorosłych, magnetyczne artykuły spożywcze z których należało ułożyć zdrowy posiłek. Chętne osoby wykonały pomiar CO w wydychanym powietrzu. Stoisko dysponowało ulotkami dla kobiet w ciąży, o paleniu, dopalaczach, zdrowym odżywianiu , HIV itp. Łącznie stoiska odwiedziło 110 osób.

Światowy Dzień Rzucania Palenia.

W ramach obchodów Światowego Dnia Rzucania Palenia zorganizowano spotkania edukacyjne w Szkole Podstawowej nr 20 oraz w ZSP nr 2 w Opolu.. Uczniowie obejrżeli film o papierosach i e-papierosach z płyty Multieducatio (Seria Alkohol, e-papierosy, energetyki-Niebezpieczna moda). Dodatkowo uczniowie liczyli koszty palenia. Przyglądali się rzeczom domowego użytku zawierającym te same substancje, które znajdują się w papierosach. Wykonywali ćwiczenie łączenia substancji z przemysłem , gdzie są wykorzystywane.

Edukacją objęto łącznie 114 uczniów.

Krajowy Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV .

Na przestrzeni października i listopada, dzięki współpracy, z Urzędem Miasta Opola, Licea Ogólnokształcące z Opola wzięły udział w cyklu spotkań warsztatowych prowadzonych przez certyfikowaną terapeutkę uzależnień. Pogłębiono ogólną wiedzę dotyczącą HIV/AIDS, kształtowano postawy w kierunku empatii i solidaryzacji z zakażonymi. Wyposażono uczestników w umiejętności wykorzystania nabytej wiedzy w praktyce. Pogłębiono wiedze na temat ograniczania rozprzestrzeniania się zakażeń HIV. Prowadząca bardzo duży nacisk kładła na umiejętność wykorzystania nabytej wiedzy w codziennym życiu.

Edukacją objęto 237 uczniów.

W ramach współpracy z urzędem działania rozszerzono o „Konkurs na logo i hasło warsztatów o tematyce HIV/AIDS”. Główne cele konkursu to: wyposażenie uczestników w ogólną wiedzę

dotyczącą HIV/AIDS oraz usystematyzowanie już posiadanej, kształtowanie postawy tolerancji wobec osób zakażonych wirusem HIV i chorych na AIDS oraz ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV. Zgłoszono 5 prac ze szkół na terenie miasta.

Przyznano 1 miejsce na podium oraz 2 wyróżnienia.

Profilaktyka nowotworowa.

Profilaktyka raka jąder.

Zadanie realizowane we współpracy z opolskim Centrum Onkologii . Spotkanie warsztatowe dla uczniów klas III płci męskiej. Uczestnikom przedstawiono krótką prezentację, zaprezentowano techniki samobadania, omówiono jak często należy wykonywać badania i kiedy udać się do lekarza. Uczniowie próbowali samodzielnie wykonać badanie na fantomie.

W zajęciach udział wzięło 40 uczniów.

Profilaktyka raka piersi.

Zadanie realizowane wspólnie z Opolskim Centrum Onkologii w 2 placówkach: LO IX w Opolu oraz WSSE w Opolu. Uczestnicy obejrżeli prezentację dotyczącą profilaktyki raka piersi, zaprezentowano techniki samobadania, omówiono co powinno nas zaniepokoić i kiedy udać się do lekarza.

W zajęciach udział wzięło 56 osób.

Własna kampania profilaktyczna „Badamy się-Marzec miesiącem Dnia Kobiet”

Celem akcji jest poprawa świadomości konieczności wykonywania regularnych badań piersi oraz nauka samobadania. Działania kierowane są do: ogółu kobiet, zatrudnionych w zakładach pracy na terenie miasta Opola. Akcja realizowana na przestrzeni marca i kwietnia 2023r.

W ramach realizacji kampanii podejmowane działania informacyjno - edukacyjne oraz profilaktyczne w zakładach pracy mieszczących się na terenie miasta Opola przy merytorycznym wsparciu Opolskiego Centrum Onkologii.

W kampanii udział wzięły 94 panie.

6. Ocena stanu bezpieczeństwa sanitarnego miasta Opola za 2022 rok

Sekcja Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego

6.1. Główne kierunki działania

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny na podstawie art. 3 i art. 23 Ustawy z dnia 14 marca 1985r. *o Państwowej Inspekcji Sanitarnej* (t.j. Dz. U. z 2023r., poz. 338 z późn.zm.), posiada kompetencje do wykonywania następujących zadań :

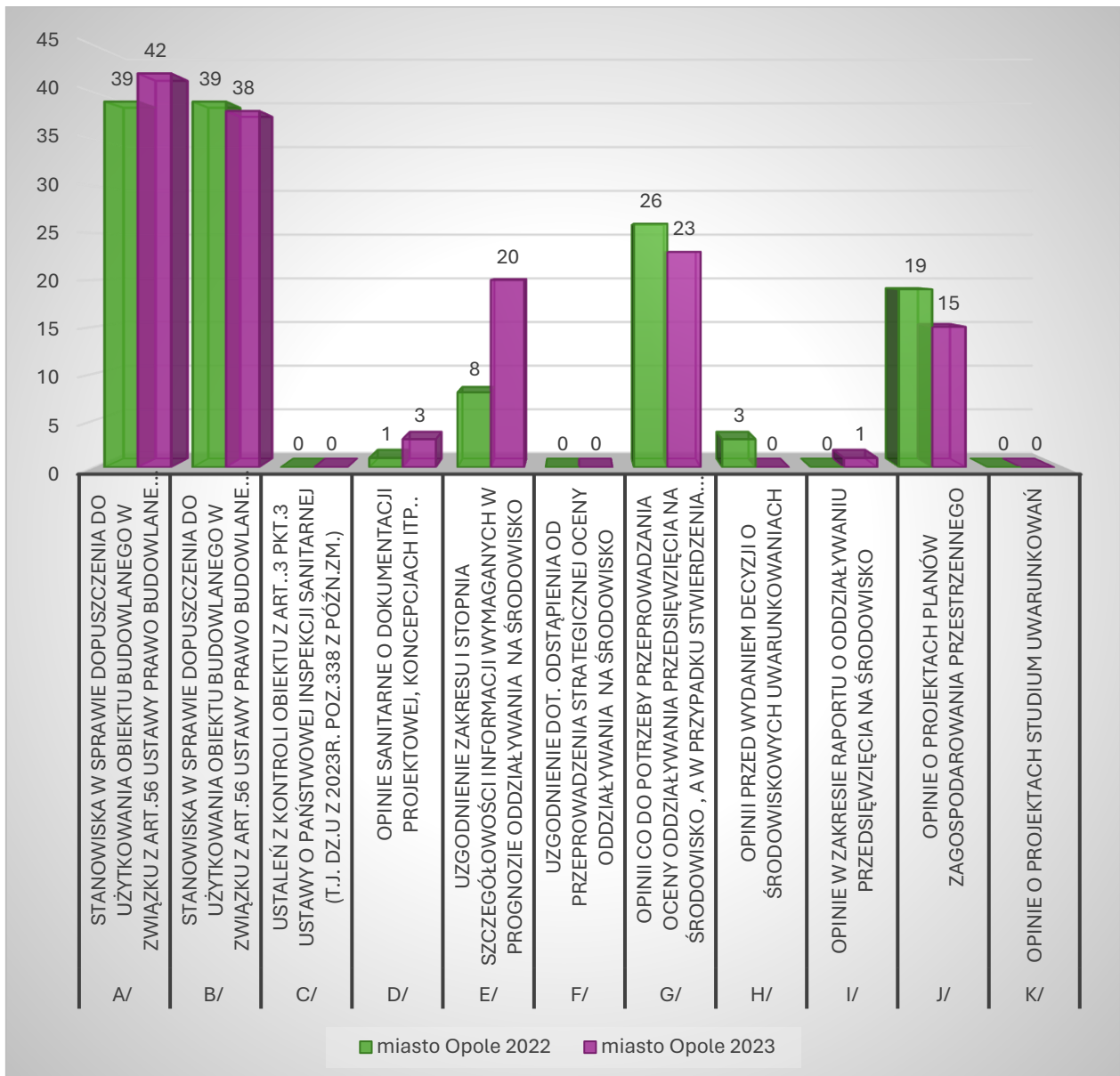
- wnoszenia uwag do projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, a także ustalania warunków zabudowy i lokalizacji celu publicznego,
- opiniowanie projektów uchwał Rad Miast i Gmin w sprawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- uzgadniania dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dotyczących budowy (przebudowy, rozbudowy), zmiany sposobu użytkowania obiektów oraz rozwiązań projektowych koncepcyjnych,
- uczestniczenia w dopuszczeniu do użytku obiektów budowlanych oraz kontroli w trakcie realizacji inwestycji.

Ponadto, zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko* (t.j. Dz.U. z 2023r., poz. 1094 z późn.zm.) uczestniczą przy:

- wydawaniu opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz ustalania zakresu raportu,
- uzgadnianiu uwarunkowań środowiskowych przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia,
- uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko.

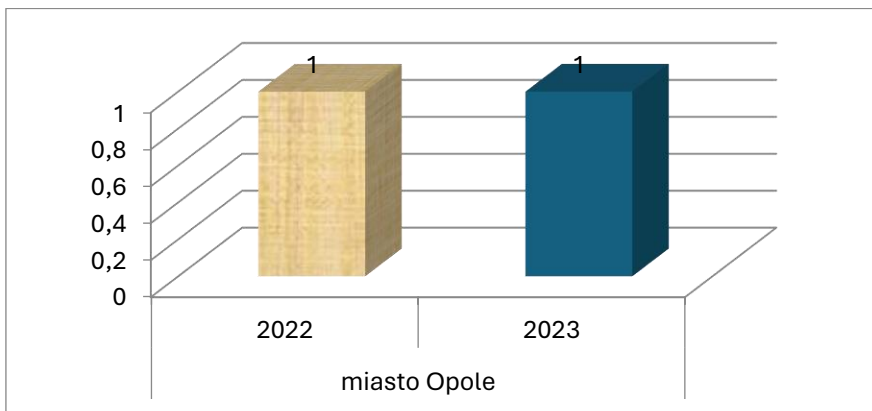
6.2. Realizacja zadań w 2023r. dotyczących miasta Opola

realizacja zadań w latach 2022-2023				
lp.		nazwa działania z zakresu zapobiegawczego nadzoru sanitarnego	liczba spraw w obszarze miasta Opole	
			2022	2023
1	wydano opinie sanitarne w formie pisma dotyczące :			
	a/	stanowiska w sprawie dopuszczenia do użytkowania obiektu budowlanego w związku z art.56 Ustawy <i>Prawo budowlane</i> (t.j. Dz. U. z 2023r., poz. 682 z późn.zm.)	39	42
	b/	stanowiska w sprawie dopuszczenia do użytkowania obiektu budowlanego w związku z art.56 Ustawy <i>Prawo budowlane</i> (t.j. Dz. U. z 2023r., poz. 682 z późn.zm.) - <u>tzw. "milczące zgody"</u>	39	38
	c/	ustaleń z kontroli obiektu z art..3 pkt.3 Ustawy <i>o Państwowej Inspekcji Sanitarnej</i> (t.j. Dz.U z 2023r. poz.338 z późn.zm.)	0	0
	d/	opinie sanitarne o dokumentacji projektowej, koncepcjach itp..	1	3
	e/	uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko	8	20
	f/	uzgodnienie dot. odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	0	0
	g/	opinii co do potrzeby przeprowadzania oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko , a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby - co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko	26	23
	i/	opinii przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	3	0
	j/	Opinie w zakresie raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko	0	1
	k/	opinie o projektach planów zagospodarowania przestrzennego	19	15
	ł/	opinie o projektach studium uwarunkowań	0	0

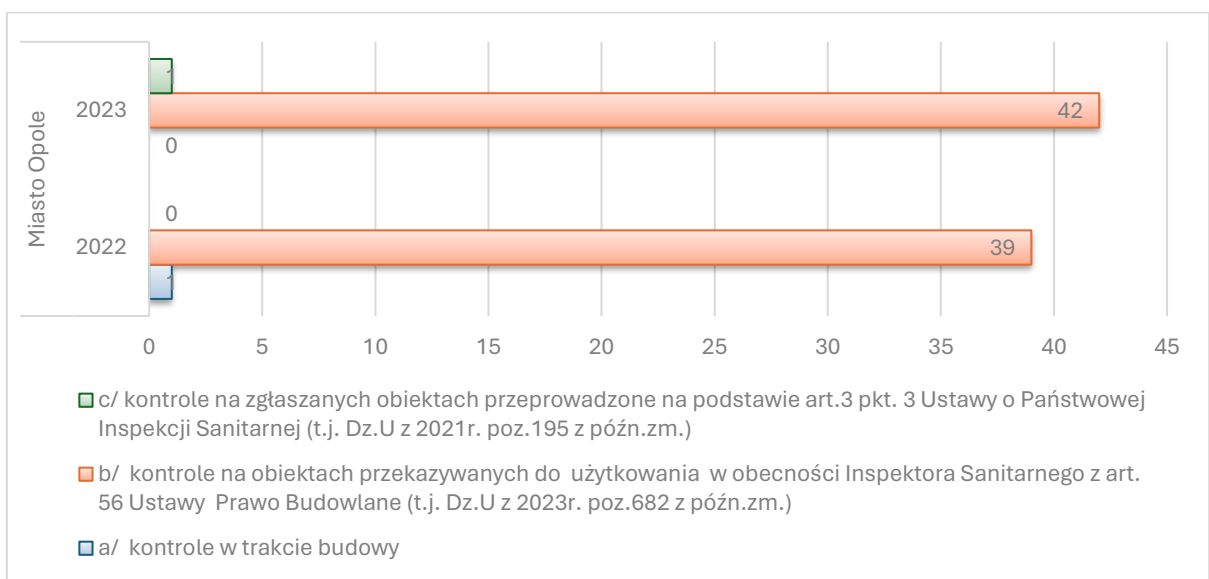
Wykres nr 1.: Wydane opinie w formie pisma

2	wydano uzgodnienia w formie decyzji		
a/	odstępstwa, zgody wydane na podstawie obowiązujących przepisów	1	1

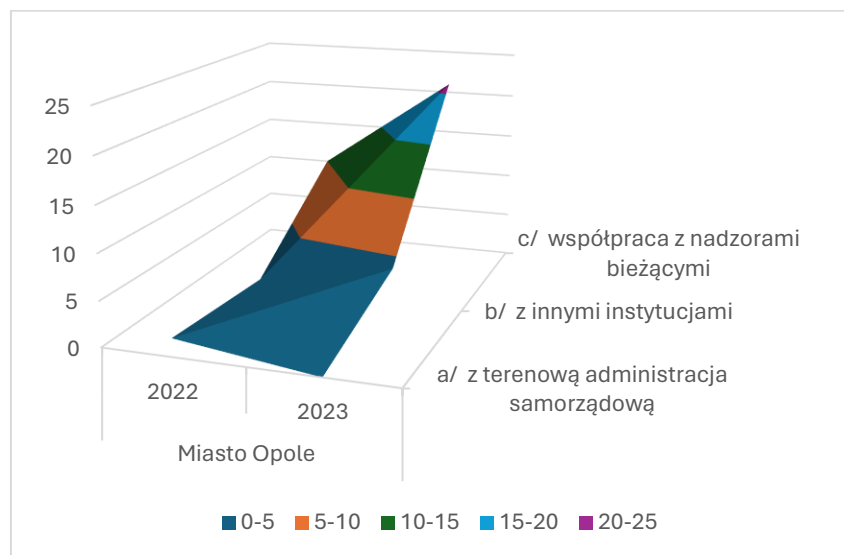
Wykres nr 2.: Wydane uzgodnienia w formie decyzji

3	przeprowadzono kontrole na obiektach		
a/	kontrole w trakcie budowy	1	0
b/	kontrole na obiektach przekazywanych do użytkowania w obecności Inspektora Sanitarnego z art. 56 Ustawy <i>Prawo Budowlane</i> (t.j. Dz.U z 2023r. poz.682 z późn.zm.)	39	42
c/	kontrole na zgłaszanych obiektach przeprowadzone na podstawie art.3 pkt. 3 Ustawy <i>o Państwowej Inspekcji Sanitarnej</i> (t.j. Dz.U z 2023r. poz.338 z późn.zm.)	0	1

Wykres nr 3.: Przeprowadzone kontrole na obiektach

4	współpraca , sprawy różne			
	a/	z terenową administracją samorządową	2	0
	b/	z innymi instytucjami	1	4
	c/	współpraca z nadzorami bieżącymi	10	21

Wykres nr 4.: Współpraca, analizy i sprawozdania

6.3. Stwierdzane nieprawidłowości

W kontrolowanych w 2023r. 43 obiektach zgłoszonych przez wnioskodawców w sprawie zajęcia stanowiska z art.56 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. *Prawo budowlane* oraz po pracach budowlano – instalacyjnych, zgłoszeniu zmiany sposobu użytkowania, dla których wydawane są przez organ inspekcji sanitarnej inne decyzje lub opinie wynikające z obowiązujących przepisów nie stwierdzono nieprawidłowości.

Wniosek:

Stan przygotowania do kontroli zgłaszanych w 2023r. obiektów był dobry. Ostatecznie obiekty uruchamiane były doprowadzone do stanu zgodnego z wymaganiami przepisów właściwych dla rodzaju prowadzonych w nich działalności

W otrzymywanych do opiniowania dokumentacjach zdarzał się brak kompletności wniosków lub wadliwe pod względem higieniczno-sanitarnym rozwiązania. Dokumentacja była zwracana do poprawy lub wnioskodawcy byli wzywani do uzupełnienia. Zdarzały się również w opiniach o dokumentacji uwagi. Nie wydano negatywnej opinii.

6.4. Współpraca z organami administracji samorządowej

Współpraca z organami układała się dobrze.

6.5. Wnioski

Ilość spraw załatwionych przez sekcję Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w 2023 roku jest porównywalna w stosunku do 2022 roku. Z dniem 1 lipca 2023 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zniesiono stan zagrożenia epidemicznego spowodowany zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, m.in. z tego powodu wzrosła o około 10 % liczba kontroli na obiektach przekazywanych do użytkowania w obecności Inspektora Sanitarnego z art. 56 Ustawy *Prawo Budowlane* (t.j. Dz.U z 2023r. poz.682 z późn.zm.).

Ogólnie można stwierdzić, że stan sanitarny zgłaszanych do kontroli obiektów nie jest zły. Zdarzają się jednak obiekty nie przygotowane właściwie – głównie ze względu na brak prawidłowych dokumentów wynikających z Ustawy Prawo budowlane lub ze względu na wadliwe dokumentacje.

Ostatecznie obiekty uruchamiane były doprowadzone do stanu zgodnego z wymaganiami przepisów właściwych dla rodzaju prowadzonych w nich działalności.

7. Ocena stanu bezpieczeństwa sanitarnego miasta Opola za 2023 rok -

Oddział Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku

7.1. GŁÓWNE ZADANIA

Do głównych zadań Oddziału Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku należy nadzór nad bezpieczeństwem żywności produkowanej i wprowadzanej do obrotu na terenie miasta Opole.

Realizując powyższe zadania pracownicy oddziału HŻ przeprowadzają urzędowe kontrole żywności w nadzorowanych zakładach w celu stwierdzenia, czy przedsiębiorstwa przestrzegają wymagań określonych w odpowiednich przepisach.

Ponadto pracownicy oddziału prowadzą również inne czynności, które mają związek z zapewnieniem bezpieczeństwa żywności, a mianowicie:

- przeprowadzają graniczne kontrole żywności lub materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością sprowadzanych na terytorium Unii Europejskiej z krajów trzecich;
- przeprowadzają szereg kontroli doraźnych związanych z pojawieniem się w obrocie żywności mogącej stwarzać zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi;
- przeprowadzają doraźne kontrole w zakładach w związku ze zgłaszanymi przez konsumentów interwencjami na nieprawidłowy stan sanitarny lub niezachowanie zasad higieny w zakładach produkujących lub wprowadzających żywność do obrotu;
- prowadzą ocenę sposobu żywienia dzieci i młodzieży w placówkach oświatowych;
- kontrolują poprawność oznakowania artykułów spożywczych wprowadzanych do obrotu;
- pobierają próbki do badań laboratoryjnych celem sprawdzenia czy środki spożywcze spełniają wymagania;
- przeprowadzają ocenę procedur i dokumentacji z zakresu GHP i GMP w nadzorowanych zakładach jak również oceniają wdrożony system HACCP pod kątem zapewnienia bezpieczeństwa żywności;
- prowadzone są również działania mające na celu wyeliminowanie z rynku kosmetyków, które zostały wprowadzone do obrotu bez przeprowadzenia pełnej procedury rejestracyjnej.
- kontrola legalności żywności wprowadzanej do obrotu przez internet.

Ważnym elementem kontroli stał się w ostatnich latach nadzór nad prawidłowością oznakowania suplementów diety oraz środków spożywczych specjalnego przeznaczenia medycznego. W ramach powyższego prowadzone są w trakcie roku kontrole występowania w obrocie w/w środków spożywczych oraz oceny znakowania powyższych środków spożywczych, jak również kontrole składu i badania laboratoryjne produktów.

W uzasadnionych przypadkach, w razie stwierdzenia w nadzorowanych zakładach nieprawidłowości, prowadzone jest postępowanie administracyjne zmierzające do doprowadzenia zakładów do odpowiedniego stanu sanitarnego.

Ważnym elementem pracy jest przeprowadzanie kontroli odbiorowych tzn. kontroli w zakładach nowo otwieranych i wydawanie decyzji zatwierdzających zakłady do prowadzenia działalności. W związku z powyższym kontrole te są prowadzone poza ustalonym planem kontroli i realizowane na bieżąco w ramach wpływania wniosków. W 2023 roku zatwierdzono 188 zakładów.

Szczegółowe dane dotyczące prowadzonych działań przedstawione są poniżej:

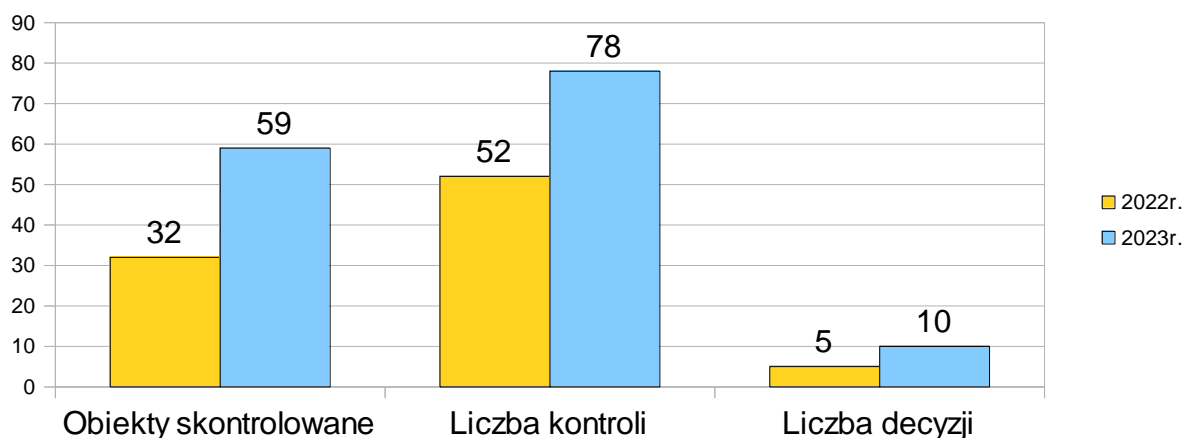
W roku 2023 nadzorem sanitarnym w mieście Opolu objęto ogółem 1069 zakładów żywnościowo – żywieniowych:

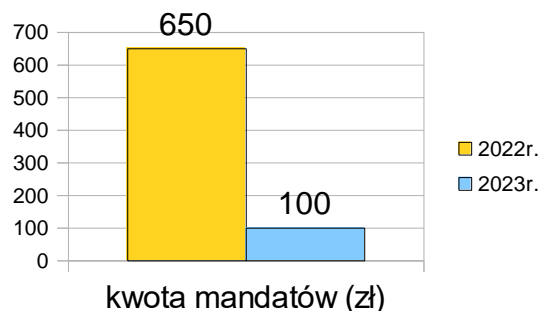
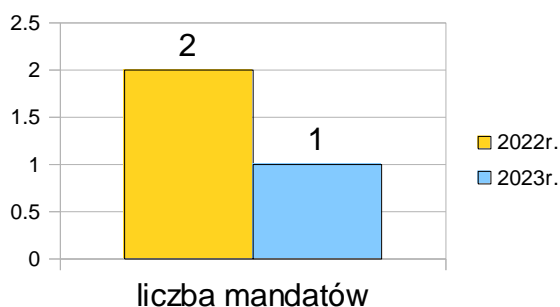
	Liczba obiektów skontrolowanych	Liczba kontroli	Wydano decyzji administracyjnych	Nałożono mandatów	Kwota	Liczba próbek
1. Zakłady produkcji żywności	59	78	10	1	100 zł	134
2. Zakłady wprowadzające żywność i przedmioty użytku do obrotu	617	668	57	16	4350 zł	226
3. Zakłady żywienia zbiorowego	350	408	65	21	5200 zł	17
4. Środki transportu	43	43	1	0	0 zł	0
5. Ogółem	1069	1197	133	38	9650 zł	377

7.2. PRODUKCJA ŻYWNOSCI

Do tej grupy zakładów należą między innymi: wytwórnie lodów, automaty do lodów, piekarnie, ciastkarnie, przetwórnice owocowo – warzywne, młyny i inne wytwórnie żywności.

W roku sprawozdawczym skontrolowano 59 obiektów, w których przeprowadzono 78 kontroli. W obiektach, w których stwierdzono zaniedbania sanitarno – higieniczne wydano 10 decyzji w celu poprawy stanu sanitarno-technicznego, ponadto na osoby odpowiedzialne nałożono 1 mandat karny na łączną kwotę 100 zł. W zakładach produkcji żywności do badań laboratoryjnych pobrano 134 próbki środków spożywczych.

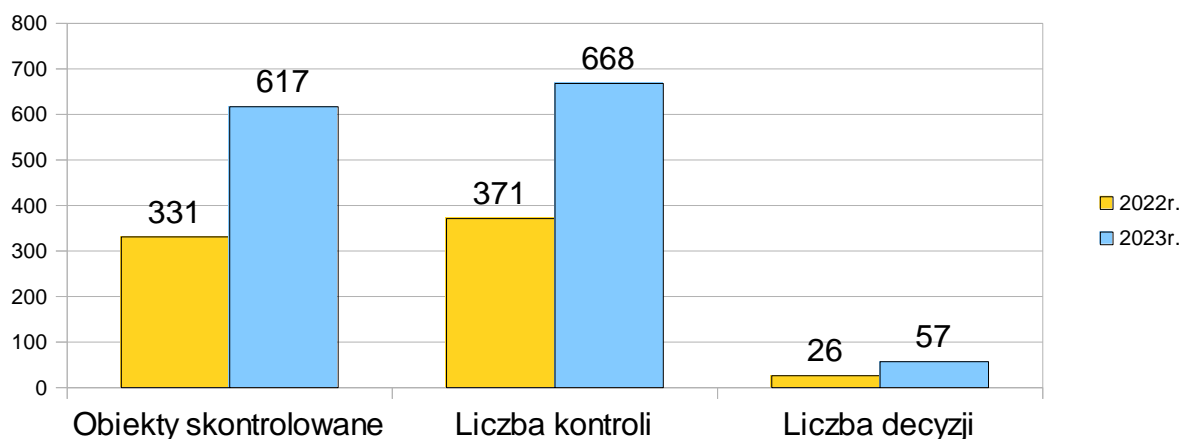
Do najczęściej stwierdzanych uchybień w tej grupie obiektów należą:

- zły stan techniczny pomieszczeń zakładu, głównie ścian, sufitów (ściany zniszczone, brudne, z odpryskami farby, sufity brudne, zawilgocone);
- drobny sprzęt produkcyjny zniszczony, uszkodzony;
- brak prowadzonej na bieżąco dokumentacji systemowych z zakresu dobrej praktyki higienicznej, produkcyjnej i systemu HACCP.

7.3. ZAKŁADY WPROWADZAJĄCE ŻYWNOSĆ I PRZEDMIOTY UŻYTKU DO OBROTU

Do tej grupy zakładów należą: sklepy spożywcze, super i hipermarkety, kioski spożywcze, targowiska, magazyny hurtowe i inne miejsca obrotu żywnością,

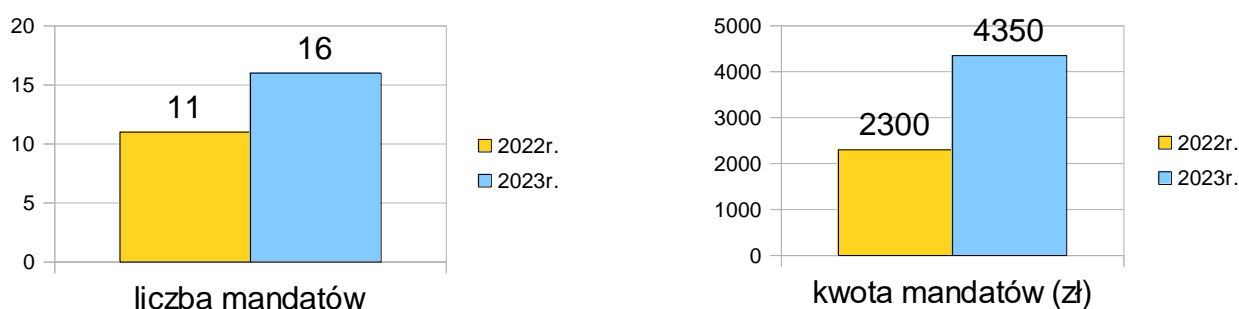
W roku sprawozdawczym skontrolowano 617 obiektów, w których przeprowadzono 668 kontroli. W obiektach, w których stwierdzono zaniedbania sanitarno – higieniczne, zastosowano kary w postaci 16 mandatów karnych na kwotę 4350 zł oraz wydano 57 decyzji administracyjnych. W zakładach wprowadzających żywność i przedmioty użytku do obrotu, do badań laboratoryjnych pobrano 226 próbek środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością

Do najczęściej stwierdzonych uchybień zaliczyć należy:

- wprowadzanie do obrotu środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia/dacie minimalnej trwałości, bez oznakowania,
- zły stan sanitarno - techniczny pomieszczeń (zniszczone ściany z odpryskami farby, ubytki tynku, wykwity pleśni, sufity zawilgocone, brudne, z wykwitami pleśni),
- posadzka podlogowa, sprządana niedokładnie,
- nieprawidłowe przechowywanie środków spożywczych (środki spożywcze przechowywane bezpośrednio na posadzce, brak segregacji asortymentowej, środki spożywcze wymagające obróbki wstępnej rozważane na jednej wadze, przechowywane niezgodnie z zaleceniami producentów);
- brak prowadzonej na bieżąco dokumentacji systemowych z zakresu dobrej praktyki higienicznej, produkcyjnej i systemu HACCP.

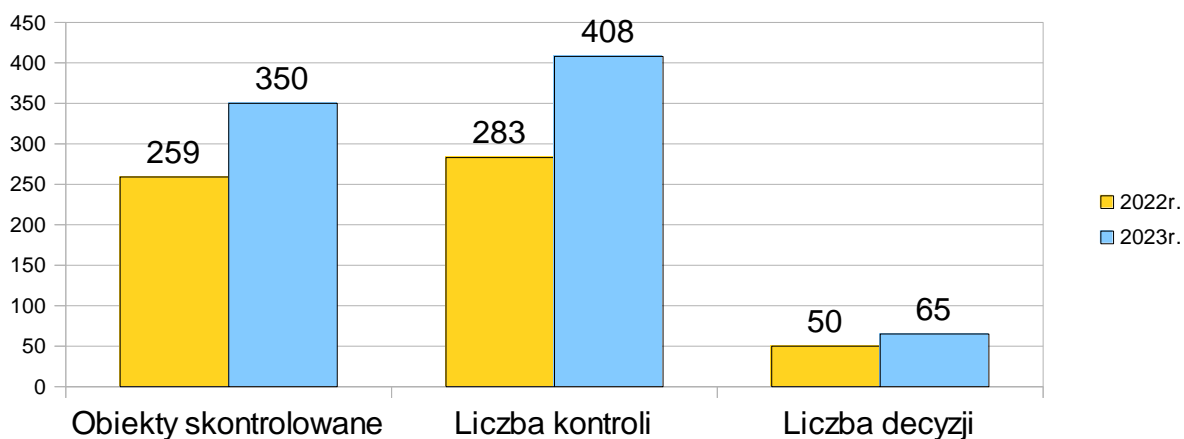
7.4. ZAKŁADY ŻYWIENIA ZBIOROWEGO

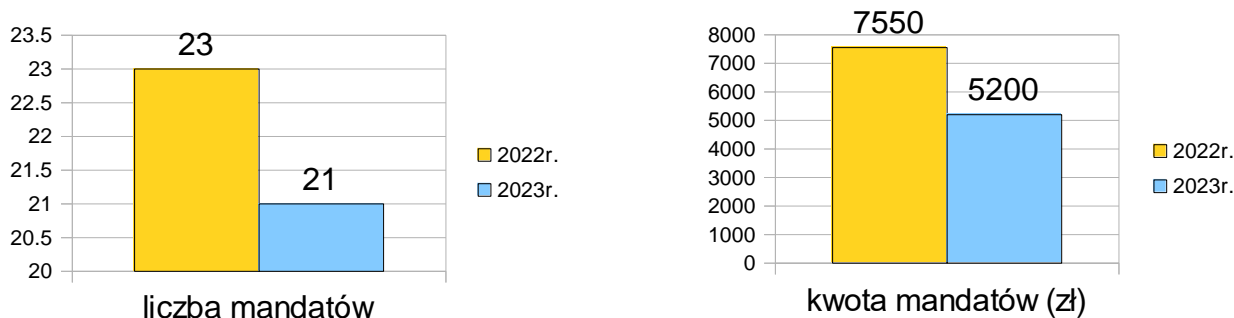

Do tej grupy obiektów zaliczamy: restauracje, bary, zakłady małej gastronomii (pijalnie piwa, fast – foody i smażalnie), bloki żywienia w szpitalach, bloki żywienia w domach opieki społecznej, bloki żywienia w domach dziecka, bloki żywienia w szkołach, przedszkolach, żłobkach, koloniach, na zimowiskach, stołówki pracownicze, stołówki studenckie, bufety przy zakładach pracy.

W roku sprawozdawczym skontrolowano 350 obiektów, w których przeprowadzono 408 kontroli.

W obiektach, w których stwierdzono zaniedbania sanitarno – higieniczne, zastosowano kary w postaci 21 mandatów karnych na kwotę 5200 zł, oraz wydano 65 decyzji w celu poprawy stanu sanitarno-technicznego. W zakładach żywienia zbiorowego, do badań laboratoryjnych pobrano 17 próbek środków spożywczych.

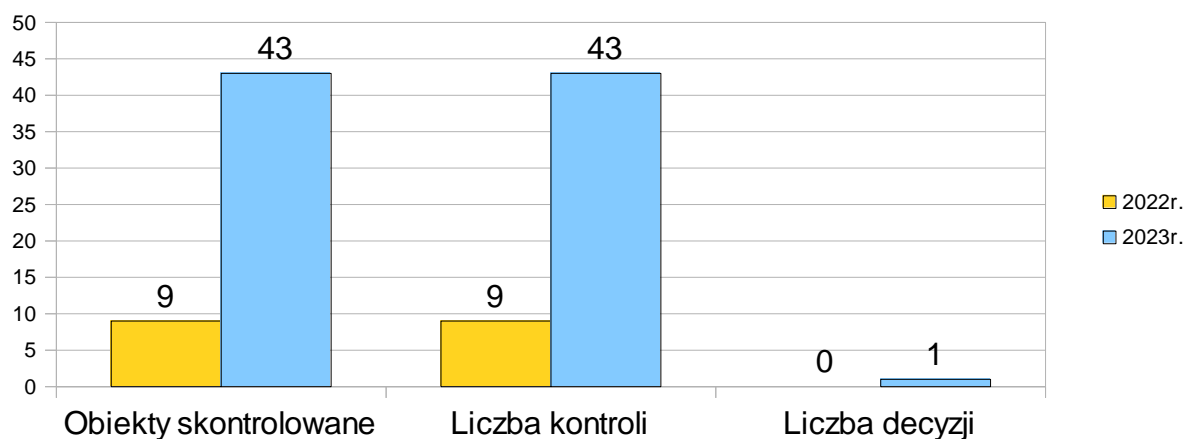

Najczęściej stwierdzane uchybienia to :

- brak czystości i porządku w pomieszczeniach produkcyjnych i magazynowych oraz sprzętu i urządzeń,
- brak segregacji w urządzeniach chłodniczych, nieprawidłowe przechowywanie surowców, wyrobów gotowych i środków spożywczych, brak oznakowania przechowywanych środków spożywczych,
- nieprawidłowe przechowywanie środków spożywczych, niezgodne z zaleceniami producentów,
- brudne, oszronione urządzenia chłodnicze,
- brak zabezpieczenia zakładu przed owadami,
- nieprawidłowo przechowywane naczynia i sprzęt kuchenny,
- brak odpowiedniego wyposażenia umywalek do mycia rąk,
- brak aktualnych orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych,
- brak do wglądu dokumentacji GHP/GMP, HACCAP lub w/w dokumentacja nie jest prowadzona na bieżąco (brak zapisów),

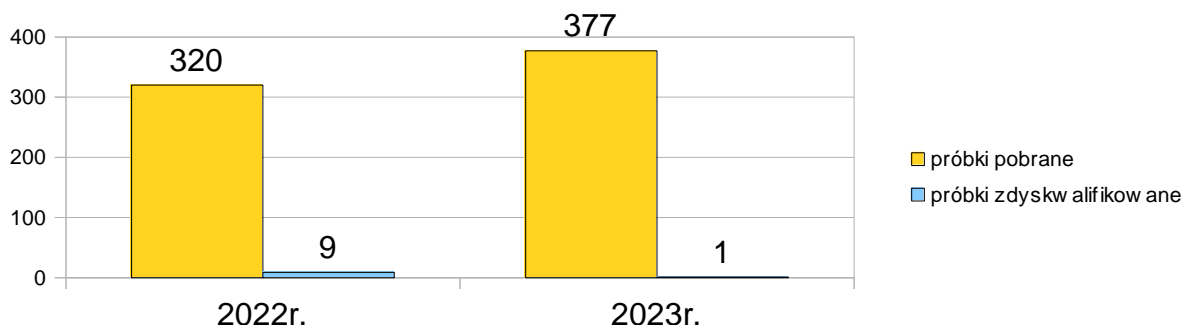
7.5. ŚRODKI TRANSPORTU ŻYWNOSCI

W 2023 roku skontrolowano 43 środki transportu przeznaczonych do przewozu środków spożywczych, w których przeprowadzono 43 kontrole. W trakcie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości, w związku z powyższym nie nakładano na przedsiębiorców grzywien w drodze mandatu karnego. W 2023r wydano 1 decyzję administracyjną dot. odmowy zatwierdzenia środka transportu.

7.6. PRÓBKI POBRANE W 2023 r.

W 2023 roku pobrano 377 próbek do badań laboratoryjnych.

Próbki pobrano w celu badania w następujących kierunkach:

- skażenia promieniotwórcze – 4 próbki,
- oporność na środki przeciwdrobnoustrojowe u bakterii zoonotycznych i komensalnych – 2 próbki,
- zawartość substancji dodatkowych – 9 próbek,
- pozostałości pestycydów – 25 próbek,
- mikrobiologia – 207 próbek,
- WWA – 3 próbki,
- badanie napromienienia żywności – 2 próbki,
- metale ciężkie – 29 próbek,
- zawartość histaminy – 18 próbek,
- badanie organoleptyczne – 12 próbek (w tym 3 zostały pobrane w związku z interwencjami konsumentów),
- badanie środków spożywczych wzbogacanych – 2 próbki,
- mikotoksyny – 8 próbek,
- obecność szkodników lub ich pozostałości – 2 próbki (zostały pobrane w związku z interwencją konsumenta)
- GMO – 3 próbki,
- karbaminian etylu w napojach spirytusowych – 1 próbka,
- 3MCPD – 1 próbka,
- obecność związków polarnych w tłuszczach – 3 próbki,
- akryloamid – 2 próbki,
- zawartość glutenu w środkach spożywczych bezglutenowych – 4 próbki,
- zanieczyszczenie olejami mineralnymi – 1 próbka,
- furan – 1 próbka,
- mikotoksyny i alkaloidy sporyszu – 2 próbki,
- zawartość kwasu erukowego 1 próbka
- zawartość alkaloidów pirolizydowych – 1 próbka,
- alkaloidy tropanowe (atropina, skopolamina) – 1 próbka,
- azotany – 2 próbki,
- izomery trans kwasów tłuszczowych – 2 próbki,
- zawartość alergenów – 2 próbki,
- nadchlorany – 1 próbka,
- kryteria czystości substancji dodatkowych i substancji pomagających w przetwarzaniu – 4 próbki,

- substancje migrujące z materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością – 6 próbek,
- zawartość kwasów tłuszczowych OMEGA 3,6,9 w suplementach diety – 1 próbka,
- zawartość witaminy D w suplementach diety – 1 próbka,
- zawartość kofeiny w suplementach diety – 1 próbka,
- kwasy tłuszczowe nienasycone (LA, ALA, DHA) w środkach spożywczych dla niemowląt i małych dzieci – 2 próbki,
- badanie wybranych parametrów w środkach spożywczych specjalnego przeznaczenia i suplementach diety – 11 próbek

W 2023 roku zdyskwalifikowano 1 próbkę, co stanowi 0,26% pobranych w Opolu próbek ogółem w 2023r. W stosunku do 2022r. liczba próbek kwestionowanych uległa znacznemu zmniejszeniu.

Próbki zdyskwalifikowane:

1 próbka środka spożywczego: „Wątroba z kurczaków zagrodowych, świeża”, termin przydatności do spożycia: 27.10.2023, nr partii: 360702(31), której producentem jest firma Grupa DROSED – „SEDAR” S.A., ul. Radzyńska 3, 21-560 Międzyrzecz Podlaski PL06013903 WE pobranej w dniu 23.10.2023r. w Makro Cash and Carry, ul. Partyzancka 84, Opole. Próbka została pobrana do badań w opakowaniu oryginalnym producenta z lady chłodniczej. Warunki przechowywania produktu były zgodne z deklaracją producenta. W wyniku przeprowadzonych badań laboratoryjnych, sprawozdanie z badań znak 344/23/MZ/N/1645 z dnia 31.10.2023r., stwierdzono obecność pałeczek *Campylobacter* spp w 10g. Wyizolowany szczep zidentyfikowano jako *Campylobacter jejuni*. Ze względu na zjadliwy charakter pałeczki, która może powodować kamylobacteriozę, szczególnie niebezpieczną dla dzieci, osób starszych i chorych z obniżoną odpornością w/w środek spożywczy uznano za środek spożywczy szkodliwy dla zdrowia lub życia człowieka w myśl art. 3, ust. 3 pkt. 44 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz.U. z 2023r. poz. 1448 tekst jednolity). O wyniku badania powiadomiono producenta przedmiotowego produktu. Dodatkowo Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Opolu wszczął postępowanie administracyjne dot. Nałożenia na producenta opłaty za czynności wykonane w ramach urzędowej kontroli żywności. Ze względu na krótki termin przydatności do spożycia, sugerujący, że przedmiotowego produktu nie znajduje w obrocie nie dokonano zgłoszenia produktu do Krajowego Punktu Kontaktowego Systemu Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywienia Zwierząt (RASFF).

7.7. WSPÓŁPRACA Z INNYMI INSTYTUCJAMI

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna prowadzi współpracę z Inspekcją Weterynaryjną w oparciu o zawarte porozumienie. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Opolu opracowuje roczne harmonogramy wspólnych kontroli obiektów znajdujących się pod wspólnym nadzorem.

Dwa razy w roku zgodnie z porozumieniem, przeprowadzana jest aktualizacja listy obiektów nadzorowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną i Inspekcję Weterynaryjną.

W 2023r. przeprowadzono 2 wspólne kontrole w zakładach objętych wspólnym nadzorem przez Państwową Inspekcję Sanitarną i Inspekcję Weterynaryjną

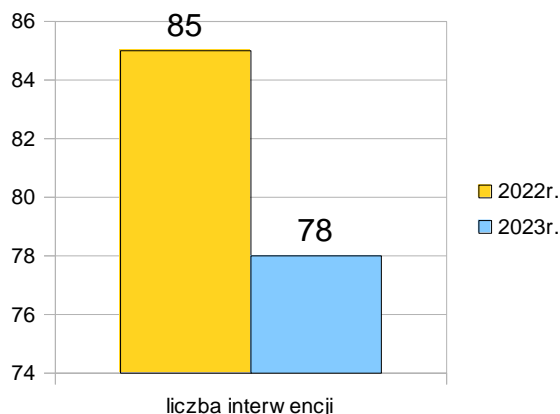
Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Opolu w roku sprawozdawczym przeprowadził również 1 wspólną kontrolę z Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa, która dotyczyła zakładu produkcji pierwotnej.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Opolu w 2023r. nie prowadził żadnej kontroli z przedstawicielami Inspekcji Farmaceutycznej w zakładach podlegających nadzorowi IF.

7.8. INTERWENCJE

W związku z interwencjami konsumentów (są realizowane priorytetowo) oraz informacjami przesyłanymi z innych organów kontrolnych dotyczących niewłaściwej jakości środków spożywczych oraz niewłaściwego stanu sanitarno – higienicznego obiektów, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Opolu przeprowadził 78 kontroli, w wyniku których stan sanitarno – higieniczny uległ poprawie, a środki spożywcze złej jakości zdrowotnej zostały wycofane z obrotu.

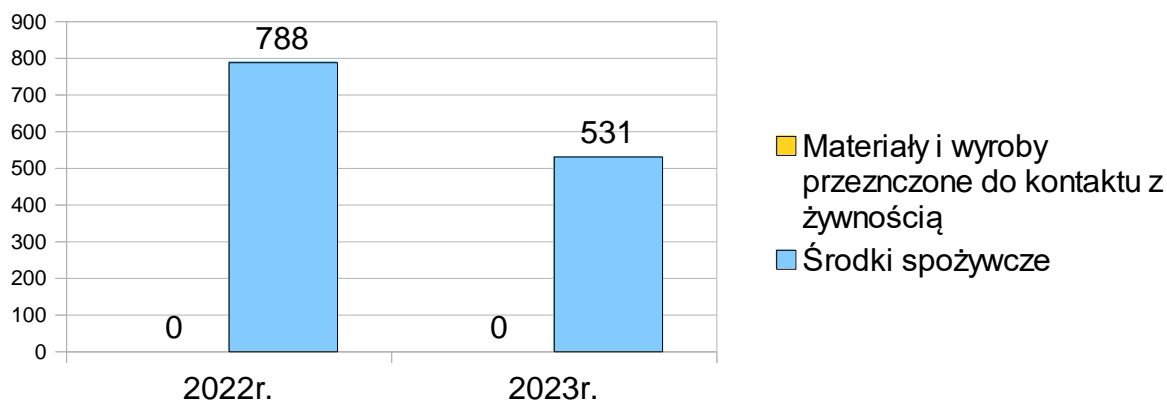
Wobec osób odpowiedzialnych za nieprawidłowy stan sanitarny zastosowano sankcje w postaci mandatów karnych w stosownych przypadkach wszczęto postępowanie administracyjne.

7.9. IMPORT I EXPORT

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Opolu sprawował także nadzór nad importem i eksportem środków spożywczych, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością przeprowadzając kontrole i wydając świadectwa spełnienia wymagań zdrowotnych przez środek spożywczy / materiał lub wyrób przeznaczony do kontaktu z żywnością przekraczający granicę.

W roku sprawozdawczym w związku z granicznymi kontrolami sanitarnymi przeprowadzono 531 kontroli importowanych i eksportowanych środków spożywczych. Na podstawie przeprowadzonych kontroli wydano 531 świadectw spełnienia wymagań zdrowotnych.

7.10. ŚRODKI ZASTĘPCZE

W roku 2023r. przeprowadzono 2 kontrole w związku z podejrzeniem wprowadzania do obrotu środków zastępczych, które nie potwierdziły wprowadzania do obrotu środków zastępczych.. Prowadzony monitoring stron internetowych nie wykazał aby strony oferujące środki zastępcze były prowadzone przez podmioty lub przez osoby zamieszkałe w Opolu lub na terenie powiatu opolskiego.

7.11. PRODUKTY KOSMETYCZNE

W roku 2023r. w ramach sprawowanego nadzoru nad produktami kosmetycznymi skontrolowano 15 zakładów produkujących i konfekcjonujących kosmetyki, w których przeprowadzono 18 kontroli i rekontroli. W zakresie warunków wytwarzania oceniono 1 zakład natomiast w zakresie oznakowania opakowań jednostkowych oceniono 7 zakładów. Nie stwierdzono nieprawidłowości w powyższym zakresie. W zakładach produkujących i konfekcjonujących kosmetyki do badań laboratoryjnych pobrano 4 próbki, które pod względem badanych cech nie budziły zastrzeżeń.

Ponadto w roku sprawozdawczym skontrolowano 42 zakłady obrotu produktami kosmetycznymi, w których przeprowadzono 49 kontroli i rekontroli. W zakresie oznakowania opakowań jednostkowych oceniono 42 zakłady. W 1 zakładzie stwierdzano nieprawidłowości w zakresie oznakowania produktu kosmetycznego, w związku z powyższym wszczęto postępowania administracyjne celem nałożenia kary administracyjnej.

8. Ocena stanu bezpieczeństwa sanitarnego miasta Opola za 2023 rok

Oddział Epidemiologii

8.1. Główny kierunek działania

Główny kierunek działania Oddziału Epidemiologii to:

1. nadzór nad sytuacją epidemiologiczną chorób zakaźnych oraz ich profilaktyka,
2. bieżący monitoring nad gospodarką preparatami szczepionkowymi i wykonawstwem szczepień ochronnych,
3. nadzór nad placówkami służby zdrowia.

Zaplanowano:

- 6 kontroli w placówkach typu zamkniętego, wykonano 13
- 24 kontroli punktów szczepień, wykonano 25
- 115 kontroli w prywatnych placówkach, wykonano 122
- 65 kontroli w placówkach leczenia ambulatoryjnego, wykonano 68
- 7 innych kontroli, wykonano 8
- 1 kontrolę posesji, wykonano 2
- 1 kontrolę zakładów DDD, wykonano 0

Ponadto :

- w przypadku chorób zakaźnych przeprowadzono w Oddziale Epidemiologii 2713 dochodzenia epidemiologiczne,
- zarejestrowano 25 nosicieli pałeczek salmonella,
- objęto nadzorem 9 osób z kontaktu z chorym/nosicielem wirusa HBV, HCV,
- wydano 11 decyzji administracyjnych.

8.2. Sytuacja epidemiologiczna

Sytuację epidemiologiczną w zakresie chorób zakaźnych ilustruje tabela nr 1.

JEDNOSTKA CHOROBY	OPOLE		MIASTO I POWIAT OPOLE		WOJEWÓDZTWO OPOLSKIE		POLSKA	
	2022	2023	2022	2023	2022	2022	2023	2022
SALMONELOZY-ZATR. POKARM.	17,37	18,21	16,17	1,80	15,87	20,01	16,51	26,09
KRZTUSIEC	1,58	15,04	1,62	9,71	1,06	4,26	0,98	2,46
SZKARLATYNA-(PŁONICA)	22,11	168,64	16,57	122,61	26,66	140,40	33,45	118,42
INWAZYJNA CHOROBA <i>Neisseria meningitidis</i>	0,79	0,79	0,40	0,40	0,11	0,21	0,31	0,41
INWAZYJNA CHOROBA <i>Streptococcus pneumoniae</i>	11,85	5,54	8,49	7,68	5,40	5,43	5,86	7,72
INWAZYJNA CHOROBA <i>Haemophilus influenzae</i>	0,79	4,75	0,40	4,45	0,63	1,81	0,39	0,74
ZAPAL. OPON MÓZG-RDZEN.	15,79	18,21	11,32	17,80	5,85	9,90	2,70	4,59
BORELIOZA	67,92	60,96	59,81	63,12	63,06	76,11	45,92	66,96
OSPA WIETRZNA	334,06	512,27	288,16	598,89	512,07	688,47	453,93	505,70
RÓŻYCZKA	0,0	0,0	0,40	0,0	0,32	0,0	0,39	0,69
WZW TYP A	0,0	0,79	0,40	9,30	1,27	2,77	0,62	0,55
WZW TYP B	3,95	12,66	2,83	11,33	3,18	8,41	6,61	8,36
WZW TYP C	15,0	24,54	10,10	15,78	6,03	8,83	6,71	8,82
ODRA	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,11	0,07	0,10
ZAKAŻENIA HIV	3,16	22,16	2,83	12,54	2,75	6,81	6,59	8,20
ŚWINKA	0,79	1,58	1,21	2,83	1,59	2,98	2,44	2,57
SARS-CoV-2 / COVID-19	8151,76	1294,53	6808,77	869,20	6010,61	733,39	6201,60	900,82
GRYPA	30,8	95,01	21,0	63,53	30,89	70,89	18,44	29,41
ZAKAŻENIA RSV	-	16,62	-	12,54	-	13,94	-	31,82

Tabela nr 1 Analiza zachorowań na niektóre choroby zakaźne zapadalność na 100 tysięcy mieszkańców w powiecie grodzkim opolskim w latach 2022-2023

W 2023r. odnotowano znaczny wzrost wskaźników zapadalności na 100 tysięcy mieszkańców, na takie choroby jak: krztusiec, szkarlatyna, WZW typu B, WZW typu C, grypa, zakażenie HIV

Nie odnotowano zachorowań na różyczkę, odrę.

Spadek zachorowań odnotowano na inwazyjną choroba pneumokokowa oraz SARS-CoV-2/COVID-19.

Na porównywalnym poziomie utrzymywały się zachorowania na salmonellozy, inwazyjną chorobę meningokokową, zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych, boreliozę.

W związku z rozszerzeniem, od 24.02.2023 roku, wykazu chorób zakaźny o zakażenia wirusem RSV, wskaźnik zapadalności na 100 tysięcy mieszkańców zakażeń tym wirusem wynosił 8,27 (w Polsce 31,82).

8.3. Programy profilaktyczne w obszarze szczepień ochronnych.

W trakcie realizacji programu szczepień finansowanego przez Urząd Miasta, przeciwko wirusowi brodawczaka ludzkiego dla dziewczynek w 13 roku życia, do czerwca 2023 roku (przed wprowadzeniem tych szczepień z PSO) zaszczepiono 335 dziewczynek, a w wyniku kontynuacji rozpoczętego w październiku 2017r. programu bezpłatnego szczepienia p/grypie dla seniorów – w 2023r. zaszczepiono 2406 osób.

Liczbę osób uchylających się od obowiązku szczepień przeciw wybranym chorobom zakaźnym objętych obowiązkiem szczepień w stosunku do lat wcześniejszych przedstawia tab. nr 2

Przyczyna \ Rok	2018	2019	2020	2021	2022	2023
odrębność kulturowa, religijna lub etniczna	30	22	15	8	2	4
wpływ środowisk propagujących medycynę alternatywną	24	4	6	6	4	3
wpływ ruchów antyszczepionkowych	179	256	281	410	728	612
wcześniej NOP u osoby zobowiązanej	5	1	1	3	6	4
nieznana przyczyna	529	560	682	971	1113	1063
RAZEM	767	843	985	1398	1853	1686

Tabela nr 2. Liczba osób uchylających się od obowiązku szczepień na koniec roku 2023 wg przyczyn.

Analiza przyczyn tego zjawiska wskazuje, że najliczniejsza grupa osób uchylających się od obowiązku wykonywania szczepień ochronnych dotyczy osób, które odmawiają podania przyczyny niechęci do wykonania szczepień (63,04%) oraz osoby, które za powód uchylania się, podają wpływ ruchów antyszczepionkowych (36,30%).

Realizacja Programu Szczepień Ochronnych odgrywa istotną rolę w kształtowaniu zdrowia publicznego. Spadek w kolejnych latach realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych może przynieść niekorzystne skutki zdrowotne w postaci wzrostu zachorowań na choroby zakaźne.

W 2023 roku pracownicy Oddziału Epidemiologii prowadzili działania z zakresu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia, w tym dotyczące działań przeciwepidemicznych ze szczególnym uwzględnieniem szczepień ochronnych, jako skutecznej metody profilaktyki chorób zakaźnych wśród młodzieży szkół średnich, co spotkało się z dużym zainteresowaniem uczniów i nauczycieli (przeprowadzono 13 godzin lekcyjnych).

8.4 Zachorowania na wybrane choroby zakaźne.

Choroby zakaźne objęte przez Światową Organizację Zdrowia programami eradykacji i eliminacji (odra, różyczka, poliomyelitis).

W odniesieniu do tych chorób zakaźnych, które nie mają rezerwuaru zwierzęcego (tzn. występują jedynie u człowieka) i dla których dostępne są szczepionki o wysokim stopniu skuteczności, możliwe jest osiągnięcie celu, jakim jest eliminacja choroby na danym obszarze (rozumiana jako brak zakażeń na terenie kraju przy nadal możliwych jej zawleczeniach z zagranicy), a następnie eradykacja choroby tzn. całkowite wyeliminowanie na świecie. Obecnie Polska uczestniczy w koordynowanych przez WHO globalnych programach eliminacji odry i różyczki oraz eradykacji poliomyelitis.

Odra

Zachorowania o charakterze i rozmiarach ognisk epidemicznych mogą wystąpić jedynie wśród społeczności lokalnych lub w środowisku szkolnym, w których stopień uodpornienia dzieci i dorosłych jest niewystarczający dla uzyskania odporności zbiorowiskowej. Powstaje ona, gdy liczba osób uodpornionych w danym środowisku osiąga co najmniej 95%. Na terenie działania tutaj. Stacji poziom zaszczepienia dzieci w 5 roku życia (2 dawki) wynosi 86,98%.

Indywidualne ryzyko zachorowania na odrę występuje natomiast u każdej osoby, która nie była szczepiona przeciw tej chorobie (lub jej wcześniej nie przechorowała). Stosowanie szczepień ochronnych ma zasadnicze znaczenie w zapobieganiu zachorowaniom na odrę i ze względu na wysoką zakaźność choroby oraz jej przenoszenie się drogą powietrzną, nie może być zastąpione jakimkolwiek innym środkiem ochrony.

Różyczka jest ostrą chorobą wirusową przebiegającą z gorączką oraz wysypką. Pomimo relatywnie łagodnego przebiegu zapobieganie różyczce jest niezwykle istotne ze względu na powodowanie przez tę chorobę zespołu wad wrodzonych (zespół różyczki wrodzonej) u dzieci urodzonych przez kobiety, które uległy zakażeniu w trakcie trwania ciąży.

Większość przypadków różyczki w Polsce jest rozpoznawana wyłącznie na podstawie objawów klinicznych.

Na terenie działania tut. Stacji poziom zaszczepienia dzieci w 5 roku życia (2 dawki) wynosi 86,98%.

Poliomyelitis.

By zapobiec szerzeniu się zachorowań w przypadku zawleczenia wirusa na obszar Polski, konieczne jest między innymi utrzymywanie wysokiego poziomu zaszczepienia oraz stałe monitorowanie przypadków ostrych porażenia wiotkich, które są poddawane diagnostyce wirusologicznej dla celów

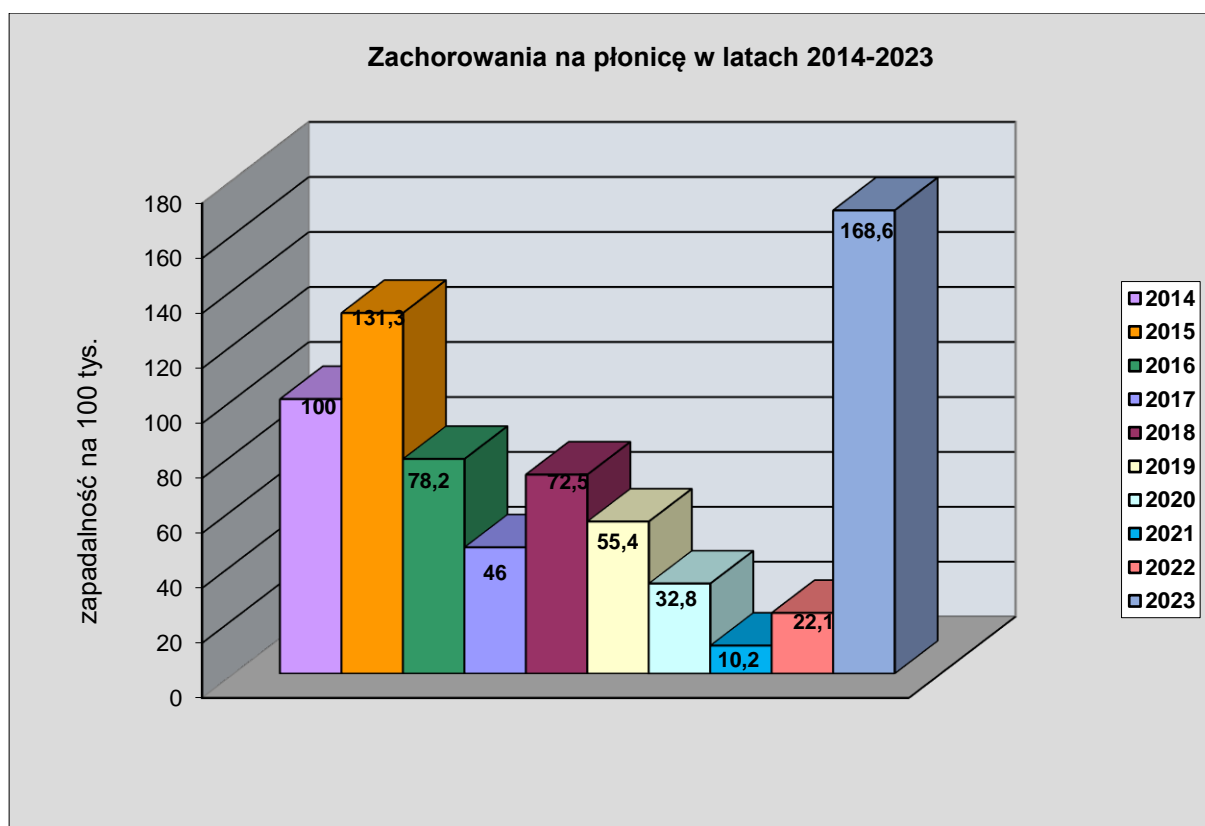
nadzoru epidemiologicznego, w celu wykluczenia wirusa polio jako przyczyny wystąpienia tego zespołu chorobowego. Należy dążyć do osiągnięcia co najmniej 95% poziomu zaszczepienia dzieci w 2. r.ż. pełnym cyklem podstawowym (3 dawki szczepionki). Na terenie działania tut. Stacji poziom zaszczepienia dzieci w 2 roku życia wynosi 92%.

Szczepienie przypominające w Polsce prowadzi się w 6. r.ż., podając jedną dawkę szczepionki. Według zaleceń Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) do czasu całkowitej eradykacji poliomyelitis na świecie osoby wyjeżdżające na tereny endemicznego występowania poliomyelitis powinny posiadać kompletne zaszczepienie (uodpornienie) przeciwko tej chorobie.

Inspekcja Sanitarna zobowiązana jest do ciągłego, bieżącego nadzoru epidemiologicznego pod względem zgłaszania podejrzeń/zachorowań na w/w choroby, a w przypadku otrzymania takiego zgłoszenia, do powzięcia natychmiast ściśle określonych czynności.

Zwiększenie swobody w przemieszczaniu się i kontaktowaniu przyczyniło się do odnotowywania większej liczby przypadków chorób zakaźnych. W porównaniu z danymi pochodzącymi sprzed 2020 r. (czyli sprzed początku epidemii COVID-19) nie są to jednak drastyczne różnice sugerujące pogorszenie sytuacji epidemiologicznej w powiecie.

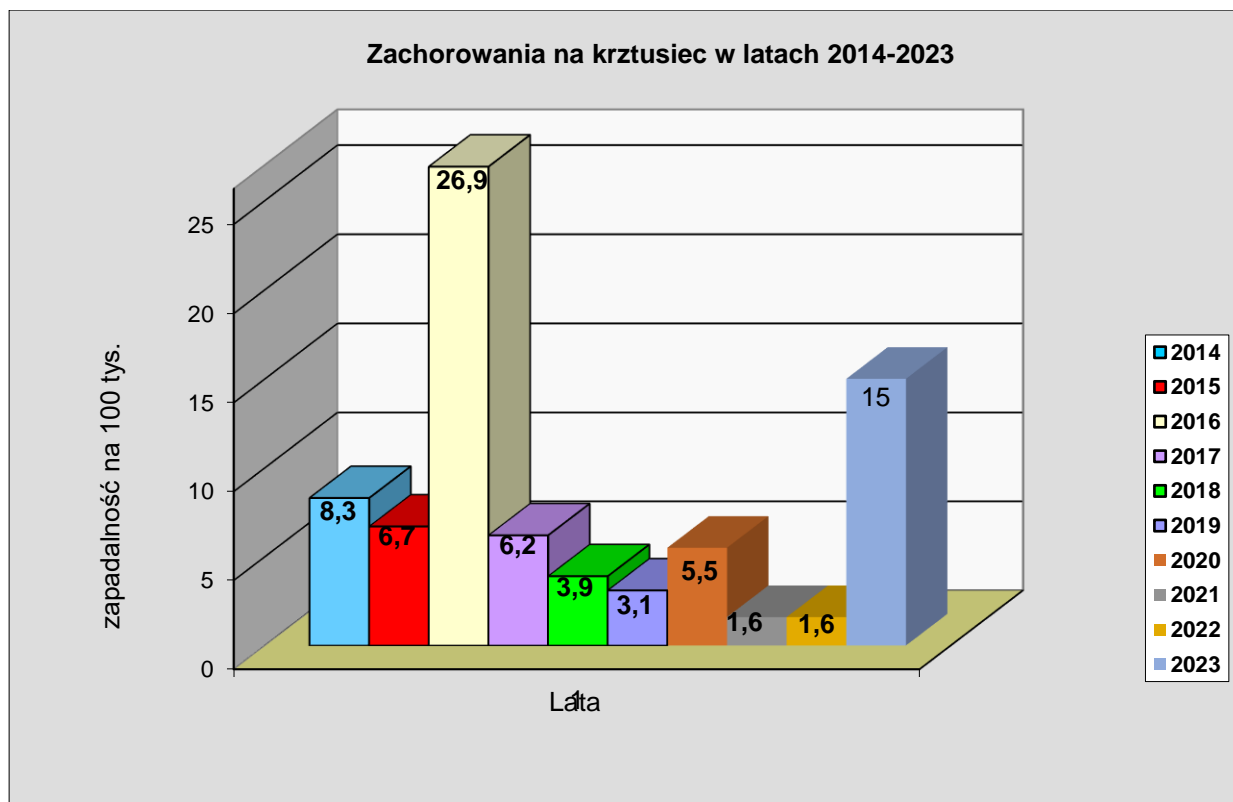
W 2023 roku odnotowano znaczny wzrost zachorowań na **płonicę** (szkarlatynę) 213 przypadków. Zachorowanie wywołuje bakteria *Streptococcus pyogenes* – paciorkowiec ropotwórczy z grupy A. Bakteria ta wytwarza kilkanaście toksyn, które mogą uszkadzać narządy wewnętrzne i prowadzić do zapalenia płuc, sepsy, zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych, róży i in. Najczęściej występują zakażenia nieinwazyjne jakim jest np. płonica. Choroba zaczyna się gorączką i objawami z górnych dróg oddechowych, wymaga leczenia antybiotykiem. Nie istnieje skuteczna szczepionka przeciwko *Streptococcus pyogenes*. Zapobiegać zakażeniom można przez przestrzeganie podstawowych zasad higieny, mycie i dezynfekcja rąk, unikanie kontaktu z chorym. Występowanie zachorowań na płonicę w powiecie grodzkim Opole przedstawia wykres nr 1 .

Wykres nr 1 Zachorowania na płonicę (szkarlatynę) w latach 2014-2023 w powiecie grodzkim Opole

Krztusiec jest bakteryjną chorobą zakaźną, przenosi się drogą oddechową i jest bardzo zaraźliwy. Od wprowadzenia dodatkowych szczepień p/krztuścowi dla dzieci w wieku 14 lat obserwowano spadek liczby zachorowań, w 2023 roku odnotowano niewielki wzrost wskaźnika zapadalności na 100 tys. mieszkańców (z 1,6 w 2022 roku do 15 w 2023r.-wykres nr 2). Odnotowano jedno ognisko w Domu Dziecka (5 przypadków).

W przypadku krztuśca bardzo istotnym zjawiskiem jest stopniowa utrata odporności u osób, które wcześniej ją już nabyły (po 5-7 latach od szczepienia), co wymagałoby okresowego, powszechnego ponawiania szczepień u całej populacji. Dlatego też w zwalczaniu krztuśca rekomenduje się, obok powszechnych szczepień dzieci i młodzieży zgodnie z kalendarzem szczepień ochronnych, także szczepienia przypominające u osób dorosłych z najbliższego otoczenia noworodków i małych dzieci (np. rodzice, opiekunowie, dziadkowie) oraz pracowników sektora ochrony zdrowia.

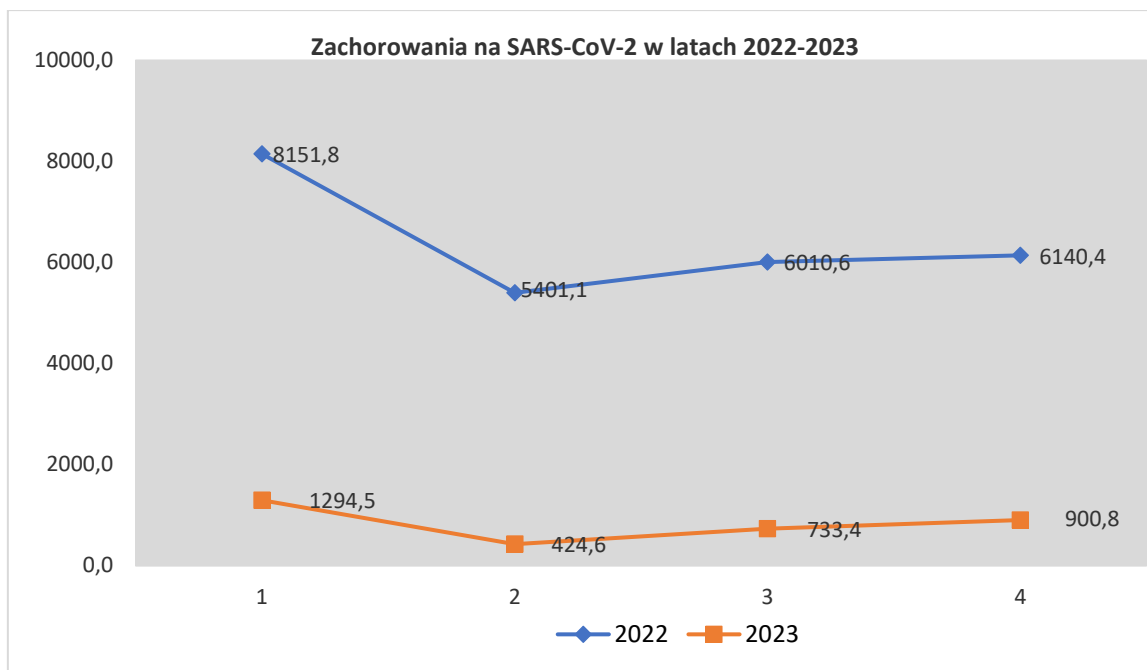

Wykres nr 2 Zachorowania na krztusiec w latach 2014-2023 w powiecie grodzkim Opole

W 2023 roku zanotowano, podobnie jak na terenie całego kraju, spadek ogólnej liczby przypadków zakażeń i zachorowań wywołanych przez wirus **SARS-CoV-2** (tabela nr 3 i wykres nr 3).

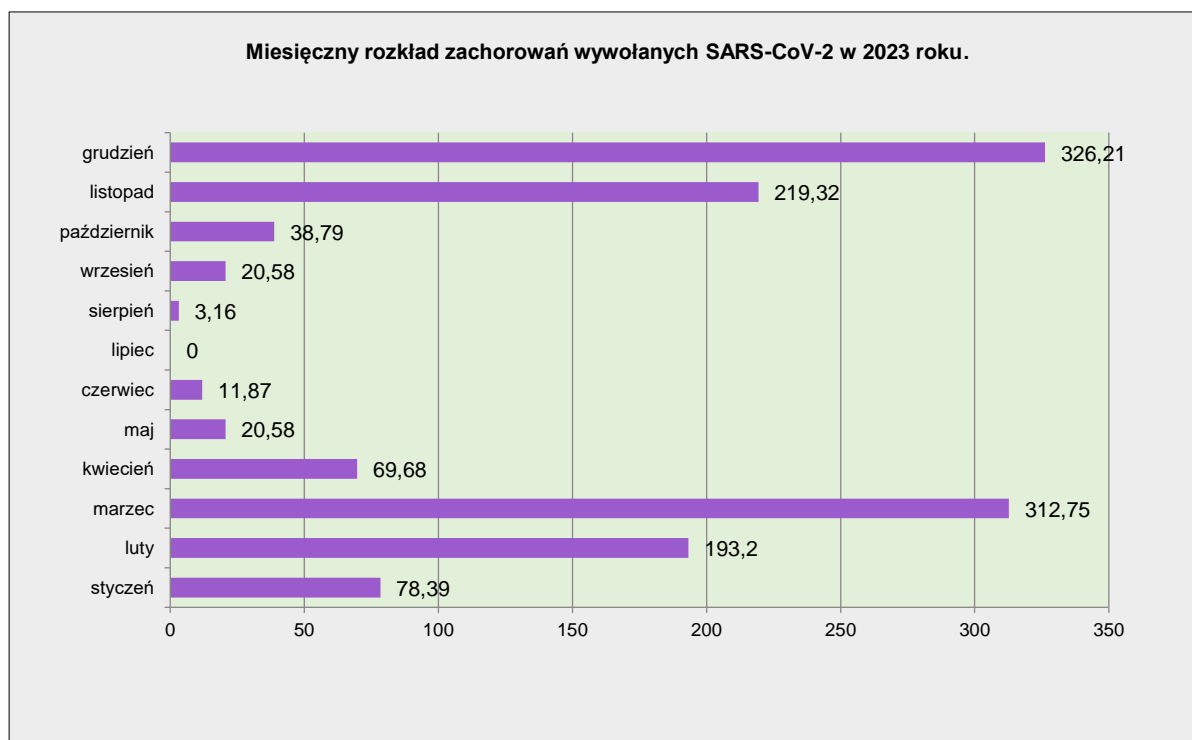
Opole (1)				Powiat opolski (2)				Województwo opolskie (3)				Polska (4)			
2022		2023		2022		2023		2022		2023		2022		2023	
l.zach	zapad.	l.zach	zapad.	l.zach	zapad.	l.zach	zapad.	l.zach	zapad.	l.zach	zapad.	l.zach	zapad.	l.zach	zapad.
10322	8151,76	1635	1294,53	6525	5401,13	513	424,59	56811	6010,61	6890	733,39	2343310	6140,39	339594	900,82

Tabela nr 3 Zachorowania na SARS-CoV-2 w latach 2022-2023 w powiecie grodzki Opole zapadalność na 100 tysięcy mieszkańców

Wykres nr 3 Zachorowania na SARS-CoV-2 w latach 2022-2023 w powiecie grodzkim Opole

W powiecie grodzkim Opole zarejestrowano łącznie 1635 (w 2022 roku 10322) przypadków zakażeń wirusem SARS-CoV-2 oraz zachorowań na Covid-19, najwięcej w I i IV kwartale roku (wykres nr 4, tab. nr 4).

Wykres nr 4 Rozkład zachorowań wywołanych SARS-CoV-2 w powiecie grodzkim Opole w 2023 roku, wg daty zachorowania zapadalność na 100 tysięcy mieszkańców

Miesiąc	Liczba zachorowań	Zapadalność na 100 tys. mieszkańców
Styczeń	99	78,39
Luty	244	193,20
Marzec	395	312,75
Kwiecień	88	69,68
Maj	26	20,58
Czerwiec	15	11,87
Lipiec	0	0,0
Sierpień	4	3,16
Wrzesień	26	20,58
Październik	49	38,79
Listopad	277	219,32
Grudzień	412	326,21
Razem	1635	1294,53

Tabela nr 4 Rozkład zachorowań wywołanych SARS-CoV-2 w powiecie grodzkim Opole w 2023 roku, wg daty zachorowania zapadalność na 100 tysięcy mieszkańców

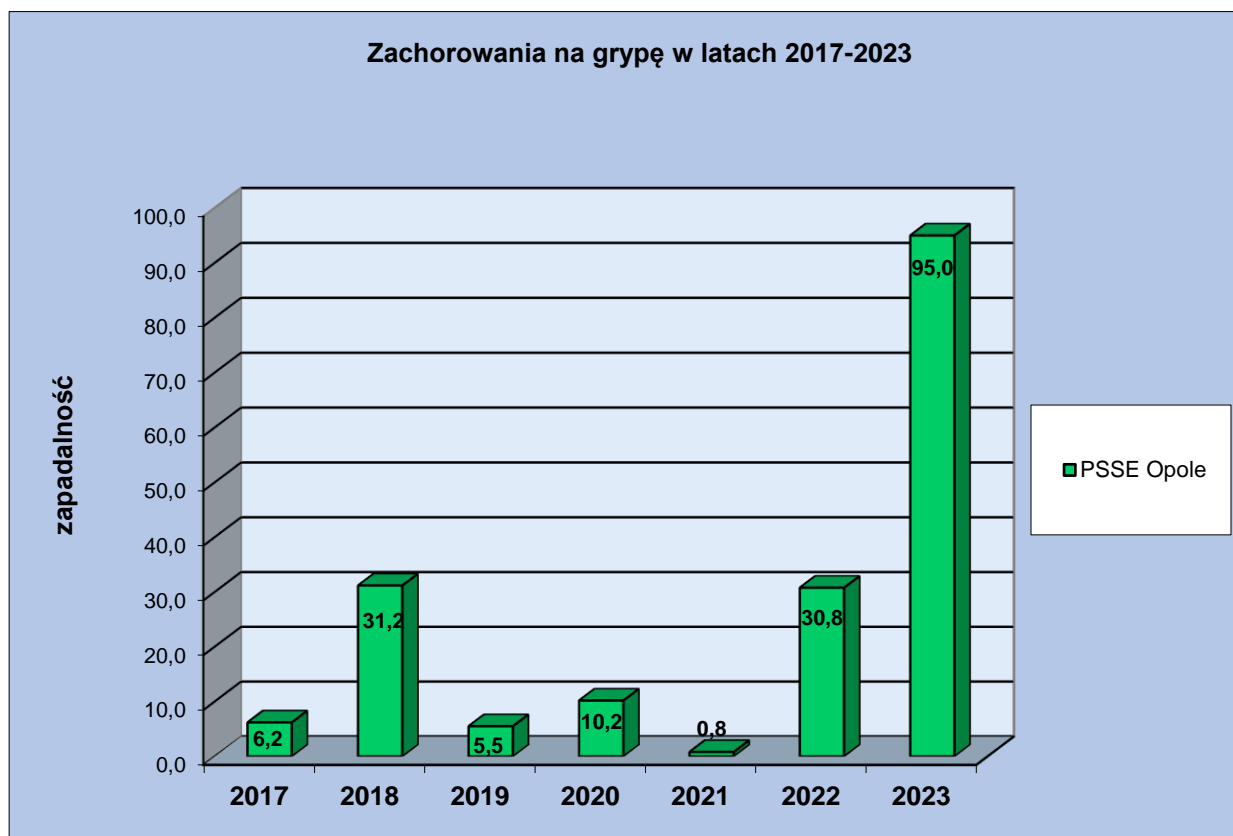
W 2023 roku na terenie miasta Opola w związku z występowaniem pandemii:

- przeprowadzono 1635 wywiadów w przypadku zakażenia wirusem SARS-CoV-2
- odnotowano 23 ogniska wywołane wirusem SARS-CoV-2 w zakładach opieki zdrowotnej (zachorowało 157 pacjentów oraz 7 osób z personelu)
- udzielano indywidualnych informacji osobom zakażonym dot. zasad izolacji domowej,
- system pracy tutejszej Stacji powrócił do normy z przed pandemii, a wywiady przeprowadzają wyłącznie pracownicy Oddziału Epidemiologii,
- współpracowano z pracownikami służby zdrowia,
- 24h/dobę obsługiwany był telefon alarmowy
- zarejestrowano 9 zgonów, w których przyczyną wyjściową, wtórną lub bezpośrednią było zakażenie wirusem SARS-CoV-2,
- system SEPIS obsługiwany był codziennie w godzinach od 7³⁰ do 15³⁰ (przeprowadzanie dochodzeń epidemiologicznych, odpowiadanie na pytania mieszkańców).

W 2023r. odnotowano wzrost zachorowań na grypę (wykres nr 5) dot. przypadków potwierdzonych badaniami. Dominującymi wariantami grypy w sezonie 2022/2023 były wirusy grypy typu A. Najwięcej przypadków odnotowano w I kwartale roku. Zapadalność na grypę w powiecie grodzkim Opole była wyższa niż na terenie województwa opolskiego czy Polski. Należy domniemywać, że sytuacja ta spowodowana była łatwym dostępem, do testów diagnostycznych w tym okresie.

Na rynku są powszechnie dostępne skuteczne szczepionki przeciwko grypie sezonowej. Programy refundowanych szczepień prowadzone są zarówno na poziomie lokalnym (Urząd Miasta Opole – osoby powyżej 65 rż.) jak i centralnym (Ministerstwo Zdrowia – seniorzy, kobiety w ciąży, dzieci, osoby z grup ryzyka). Towarzyszące im kampanie informacyjne mają na celu zwiększenie, nadal niewystarczającego poziomu zaszczepienia populacji.

Zgodnie z danymi z rocznego sprawozdania MZ-54, przeciwko grypie zostało zaszczepionych 3,4% społeczeństwa (dot. powiatu grodzkiego i ziemskiego) w roku ubiegłym 3,16%.

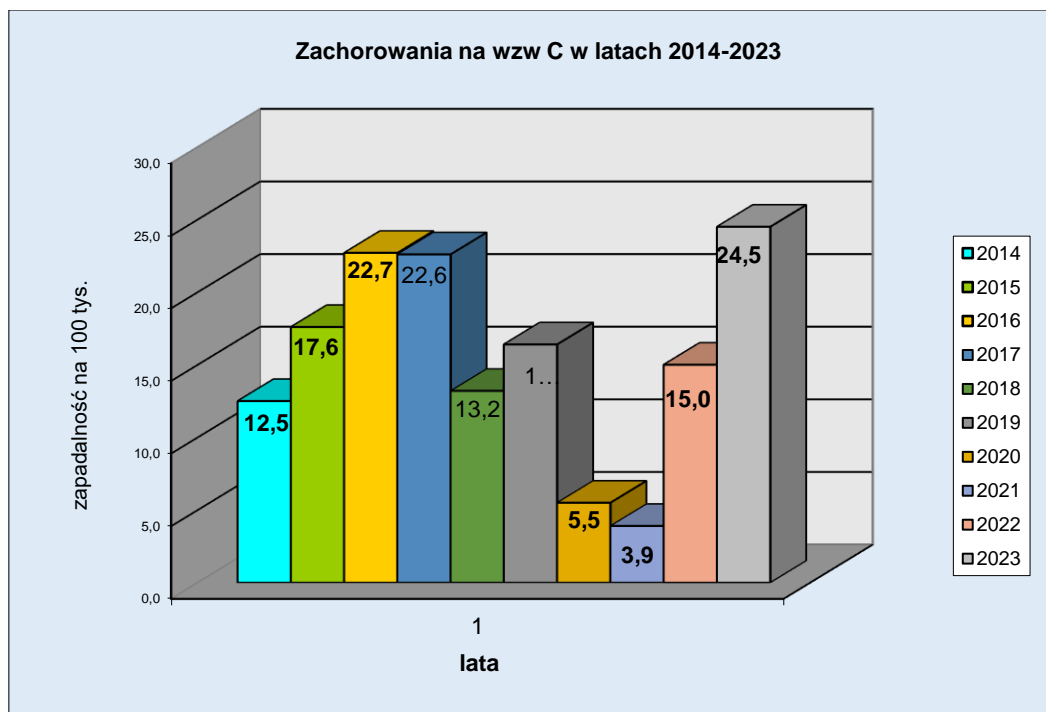

Wykres nr 5 Zachorowania na grypę potwierdzone badaniami w latach 2017-2023 w powiecie grodzkim Opole

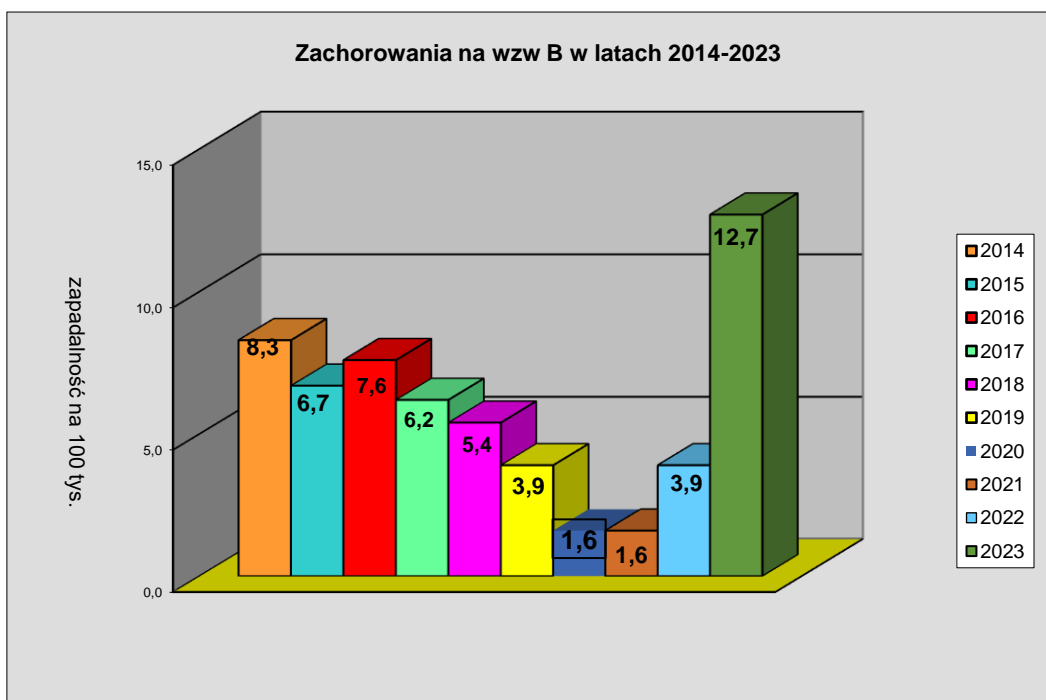
Odnotowano niewielki wzrost zachorowań spowodowane **wirusem zapalenia wątroby typu C**. Zapadalność na 100 tysięcy mieszkańców wynosiła 24,5 (wykres nr 6).

U ok. 80% przypadków, zakażenia HCV przebiegają w sposób przewlekły i zwykle w pierwszym okresie, który może trwać nawet kilkadziesiąt lat, zakażenie to przebiega bezobjawowo. Z tego powodu zakażenia HCV są rozpoznawane niemal wyłącznie u osób chorujących objawowo lub w trakcie przesiewowych badań laboratoryjnych wykonywanych z innych powodów np. u krwiodawców lub kobiet ciężarnych

Z uwagi na brak swoistych metod zapobiegania zakażeniom HCV w drodze szczepień ochronnych, szerzeniu się zachorowań można zapobiec jedynie w drodze działań nieswoistych, polegających na wdrażaniu i utrzymaniu wysokich standardów higieniczno-sanitarnych wykonywania świadczeń zdrowotnych oraz zabiegów o charakterze niemedyceznym, przebiegających z naruszeniem ciągłości tkanek.

Wykres nr 6 Zachorowania na wirusowe zapalenie wątroby typu C w latach 2014-2023 w powiecie grodzkim Opole zapadalność na 100 tysięcy mieszkańców

Wykres nr 7 Zachorowania na wirusowe zapalenie wątroby typu B w latach 2014-2023 w powiecie grodzkim Opole zapadalność na 100 tysięcy mieszkańców

Wirusowe zapalenie wątroby typu B, które często nazywane jest również, żółtaczką wszczepienną”, uważane jest za jedną z najgroźniejszych chorób zakaźnych u człowieka. Wirus HBV jest około 100 razy bardziej zakaźny niż wirus HIV, może przyczynić się do rozwoju zakażenia ostrego lub przewlekłego. Statystyki dla WZW typu B nie są optymistyczne – u około 8-20% osób z przewlekłym zapaleniem wątroby typu B po 5 latach trwania choroby dochodzi do marskości wątroby.

W 2023 roku zarejestrowano niewielki wzrost zakażeń wirusem HBV, z czego 1 wstąpił jako postać ostra (przypadek zawleczony z zagranicy), pozostałe to przypadki przewlekłe (wykres nr 7).

Szczepienia ochronne stanowią najskuteczniejszą metodę zapobiegania zakażeniu wirusem HBV, w Polsce szczepienia te są obowiązkowe dla wszystkich noworodków i niemowląt (pierwszą dawkę szczepionki podaje się w 1. dobie życia dziecka), a także zalecane tym osobom, które dotychczas nie były zaszczepione.

W 2023 roku odnotowano znaczny wzrost zakażeń **HIV** (wykres nr 8). HIV to ludzki wirus nabytego niedoboru odporności, który powoduje upośledzenie odporności zakażonej osoby. Objawy HIV zależą od fazy zakażenia, na początku mogą występować: zapalenie gardła, powiększenie węzłów chłonnych, gorączka, wysypka, ból mięśni i stawów, a następnie choroba wchodzi w okres bezobjawowy, który może trwać nawet wiele lat. Źródłem zakażenia jest osoba zakażona HIV, a zakażenie jest przenoszone przez krew, kontakt seksualny oraz z matki na dziecko podczas porodu lub przez mleko matki. Najważniejszą regułą ochrony przed zakażeniem HIV jest unikanie ryzykownych zachorowań. W Polsce bada się krew krwiodawców metodami molekularnymi wykrywającymi materiał genetyczny HIV oraz wirusów [zapalenia wątroby](#) typu B i C.

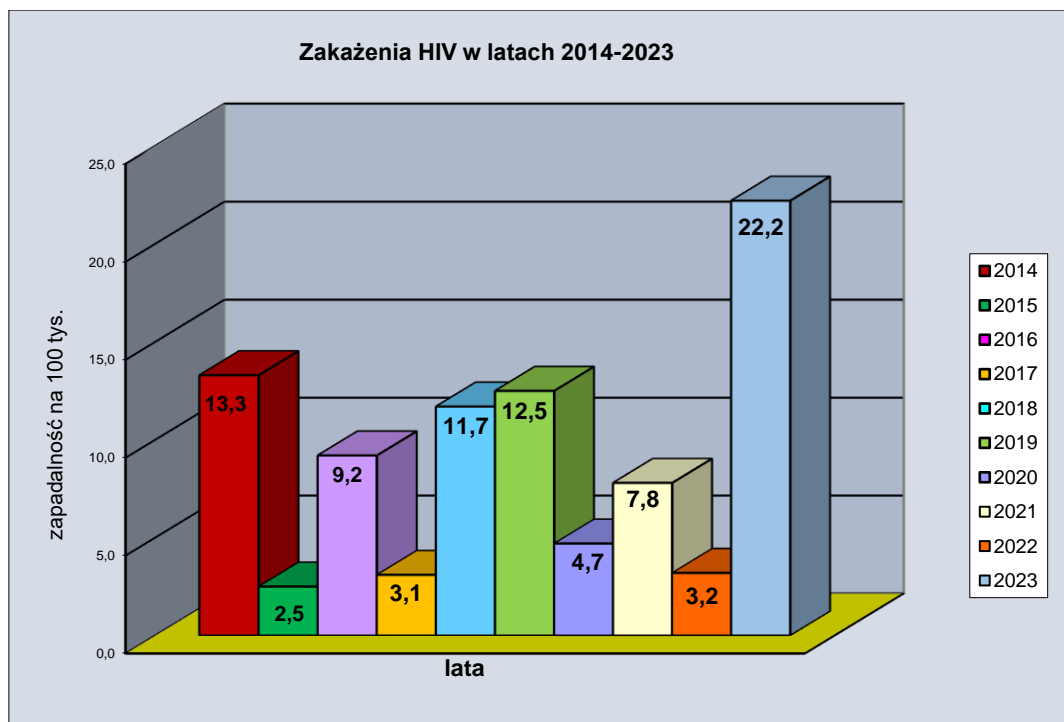
Odnotowany wzrost zakażeń spowodowany jest zmianą w sposobie ich rejestracji. Od stycznia 2023 roku rejestracji podlegają nie tylko nowe zakażenia ale wszystkie przypadki osób, które zgłosiły się do kontynuacji leczenia po przyjeździe z zagranicy. Dwa razy więcej zarejestrowano zakażeń wśród mężczyzn niż kobiet. Najczęściej zakażenia HIV wykrywane były u osób w grupie wiekowej 25-50 lat. Większość nowych zakażeń dotyczy osób, które zakaziły się poprzez kontakt seksualny (homo- lub heteroseksualny).

Odnotowano 3 przypadki zachorowań na AIDS (2 mężczyźni i 1 kobieta).

Inspekcja Sanitarna w 2023 roku realizowała warsztaty o tematyce HIV i AIDS pod hasłem „Wszystko w naszych rękach”, w trakcie Piastowali utworzono PKD, w którym były wykonywane testy w kierunku HIV i WZW. Realizowany był również program edukacyjny pt. „Podstępne WZW” dla uczniów szkół ponadpodstawowych.

Podejmowane działania w zakresie profilaktyki HIV/AIDS przez Państwową Inspekcję Sanitarną są realizowane zgodnie z Harmonogramem realizacji Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS, opracowanego na lata 2022-2026.

Celem Programu jest realizacja ograniczenia i zapobiegania oraz rozprzestrzeniania się zakażeń HIV wśród ogółu społeczeństwa poprzez zapewnienie dostępu do wiarygodnych źródeł informacji i edukację zdrowotną oraz wzmacnianie postaw prospołecznych.

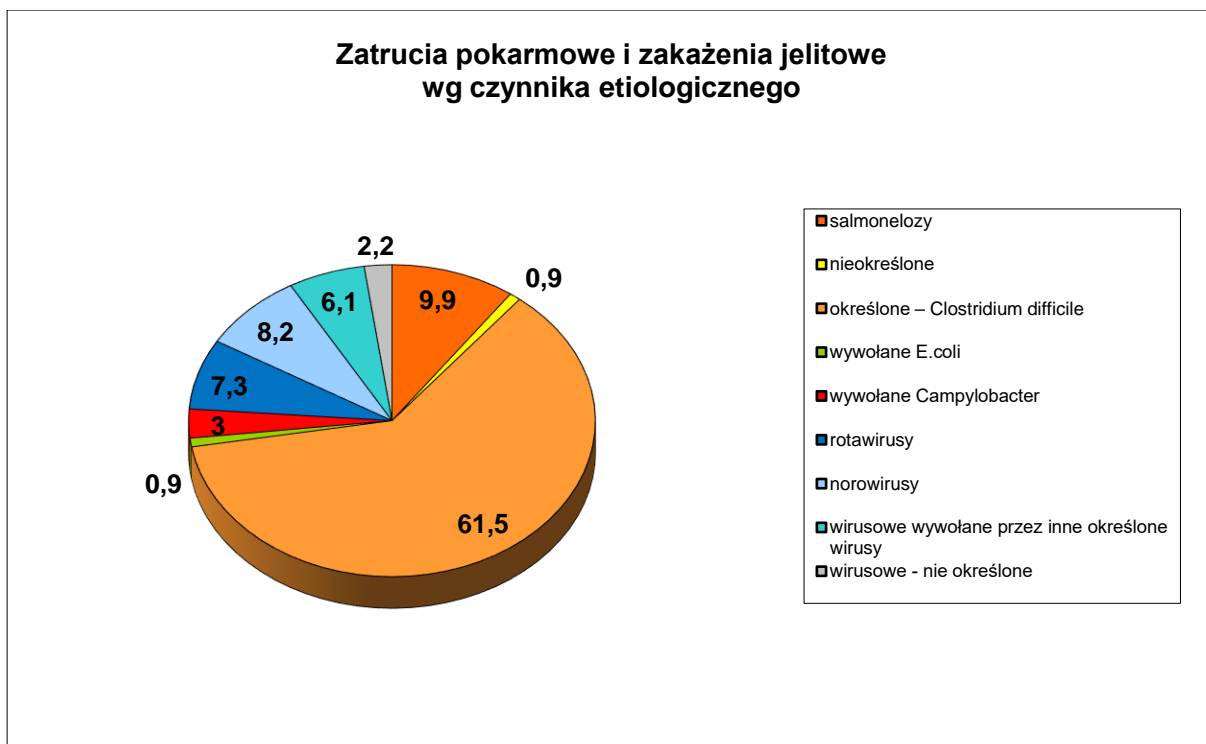

Wykres nr 8 Zakażenia HIV w latach 2014-2023 w powiecie grodzkim Opole zapadalność na 100 tysięcy mieszkańców

W 2023 roku rozkład czynników wywołujących **zatrucia pokarmowe i zakażenia jelitowe**, kształtowały się podobnie jak w latach wcześniejszych tj. z przewagą zakażeń bakteryjnych (tabela nr 5 i wykres nr 9).

Zatrucia pokarmowe i zakażenia jelitowe wg czynnika etiologicznego		l.zach.	%
Ogółem		231	100
bakteryjne –76,2%	salmonelozy	23	9,9
	wywołane <i>E.coli</i>	2	0,9
	określone – Clostridium difficile	142	61,5
	wywołane <i>Campylobacter</i>	7	3,0
	nieokreślone	2	0,9
wirusowe – 23,8%	rotawirusy	17	7,3
	norowirusy	19	8,2
	inne określone	14	6,1
	nieokreślone	5	2,2

Tabela nr 5 Zatrucia pokarmowe i zakażenia jelitowe wg czynnika etiologicznego w powiecie grodzkim Opole w 2023 roku.

Wykres nr 9 Zatrucia pokarmowe i zakażenia jelitowe wg czynnika etiologicznego w powiecie grodzkim Opole w 2023 roku.

Biorąc pod uwagę czynniki bakteryjne nadal najczęściej zachorowań powodowała pałeczka *Clostridioides difficile* – 80,68% (w 2022r. 85,38%) następnie salmonellozy –13,06% (w 2022r. 10,37%).

W grupie wirusowych zakażeń jelitowych w 2023 roku najczęściej identyfikowane były norowirusy 34,54% (w 2022 roku rotawirusy – 70,00%), następnie rotawirusy 30,90%.

W 3,03% zatruc pokarmowych i zakażeń jelitowych czynniki etiologiczny nie został wykryty (w 2022 – 3,31%).

W 2023r. zarejestrowano 25 nosicieli pałeczki salmonella. Spośród zidentyfikowanych nosicieli 5 osobom wydano decyzje odsunięcia od pracy w bezpośrednim kontakcie z żywnością do czasu uzyskania trzykrotnych ujemnych wyników badań w kierunku Salmonella Wszystkie osoby skierowano na ponowne badania w ramach nadzoru epidemiologicznego.

Gruźlica jest bakteryjną chorobą zakaźną o przewlekłym przebiegu występującą w postaci klinicznej gruźlicy płuc (najczęstsza postać) oraz gruźlicy innych narządów. Zaraźliwa jest jedynie gruźlica płuc w okresie prątkowania. Pierwszy okres leczenia, trwający najczęściej miesiąc, odbywa się w warunkach izolacji szpitalnej pacjenta

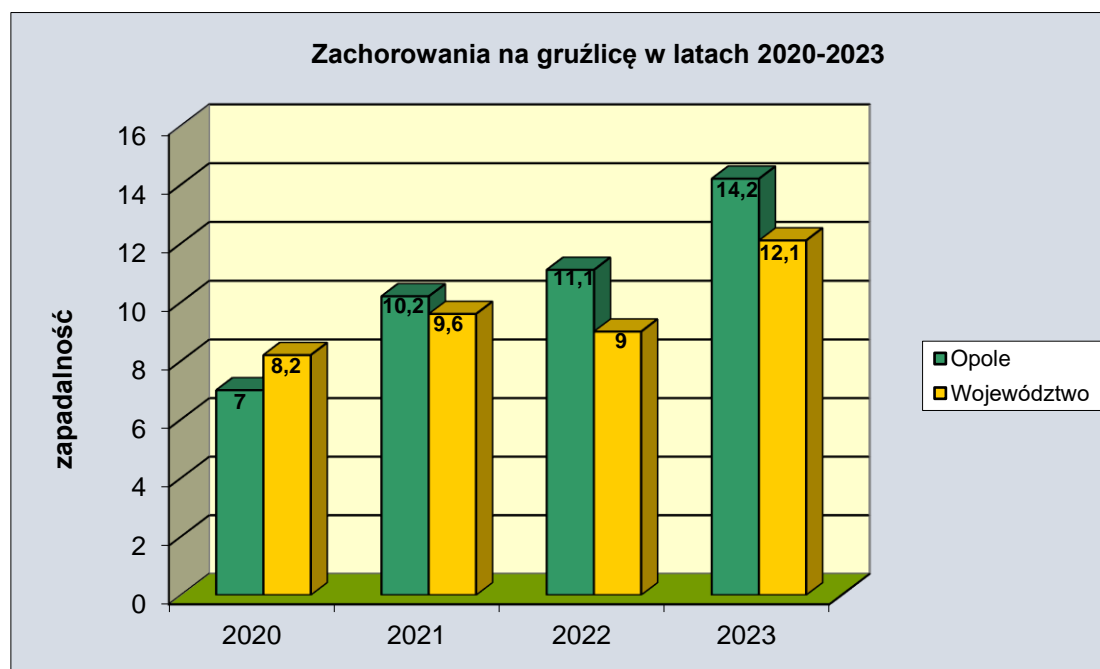
Zachorowania na gruźlicę															
Powiat grodzki Opole								Województwo opolskie							
2020		2021		2022		2023		2020		2021		2022		2023	
l.zac h.	zapa dałn ość	l.zac h.	zapa dałn ość	l.zac h.	zapa dałn ość	l.zac h.	zapa dałn ość	l.zac h.	zapa dałn ość	l.zac h.	zapa dałn ość	l.zac h.	zapa dałn ość	l.zac h.	zapa dałn ość
9	7,0	13	10,2	14	11,1	18	14,2	81	8,2	94	9,6	85	9,0	114	12,1

Tabela nr 6 Zachorowania na gruźlicę w latach 2020-2023 w powiecie grodzkim Opole zapadalność na 100 tysięcy mieszkańców

W 2023 roku zachorowania na gruźlicę utrzymywały się na podobnym poziomie jak w latach ubiegłych - odnotowano 18 przypadków (tabela nr 6 i wykres nr 10).

W 17 przypadkach wystąpiła postać płucna, zaś u jednej osoby dodatkowo zdiagnozowano postać pozapłucną – gruźlicę układu moczowo-płciowego. Częściej chorują mężczyźni (14 przypadków) niż kobiety (4 przypadki). Odnotowano 1 zgon z powodu gruźlicy, wznowy nie odnotowano.

U dzieci do 14 roku życia zachorowania nie wystąpiły.

Wykres nr 10 Zachorowania na gruźlicę w latach 2020-2023 w powiecie grodzkim Opole

8.5. Ogniska zakażeń szpitalnych

W 2023 roku do PIS w Opolu zgłoszono, zarówno z powiatu grodzkiego jak i ziemskiego 30 ognisk epidemicznych zakażeń szpitalnych, to o 18 mniej niż w roku wcześniejszym.

W ogniskach łącznie zachorowało 205 osób, w tym 7 osób z personelu (dla porównania w 2022r. 380 osoby, w tym 55 personelu).

Etiologię zakażeń we wszystkich przypadkach ustalono w oparciu o przeprowadzone badania laboratoryjne, w wyniku których potwierdzono w 100% przypadki zakażeń pacjentów i personelu medycznego.

W roku 2023, tak jak i w trzech latach poprzednich, najczęstszym czynnikiem etiologicznym w zgłaszanych ogniskach był wirus SARS-CoV-2 – (w 23 ogniskach 164 chorych) oraz pałeczka *Clostridioides difficile* – (w 6 ogniskach 38 chorych). Zakażenia wywołane przez laseczki *Clostridioides difficile* stają się coraz większym problemem epidemiologicznym w kraju, ze względu na łatwość szerzenia się zakażeń nimi wywołanych w szpitalach, ciężki przebieg kliniczny uwarunkowany działaniem wytwarzanych przez nie toksyn – niejednokrotnie powodujący zgony osób zakażonych, a także nawrotowy przebieg choroby i długotrwałe leczenie.

W 2023r., ogniska szpitalne, pod względem postaci klinicznych w 80% stanowiły zakażenia układu oddechowego oraz w 20% zakażenia przewodu pokarmowego (w 2022r. analogicznie 85,42% i 12,5%).

Niekorzystnym zjawiskiem epidemiologicznym w zakresie zakażeń szpitalnych jest szerzenie się zakażeń wywołanych przez pałeczkę Gram (-) *Klebsiella pneumoniae* typu NDM (New Delhi) wytwarzających karbapenemazy, a także inne betalaktamazy o rozszerzonym spektrum substratowym (MBL, KPC, OXY-48,ESBL), wykazujące oporność na wszystkie dostępne antybiotyki betalaktamowe, a także na inne dostępne w lecznictwie szpitalnym i ambulatoryjnym antybiotyki.

W 2023r. łącznie (ogniska i zakażenia indywidualne) zgłoszono 65 zidentyfikowanych przypadków zachorowań/kolonizacji szczepami wielolekoopornymi u pacjentów hospitalizowanych w szpitalach funkcjonujących na terenie tut. Stacji. Najczęstszym czynnikiem etiologicznym była *Klebsiella pneumoniae* KPC(+) oraz *Klebsiella pneumoniae* MBL(+).

Odnotowano jedno ognisko spowodowane szczepem wielolekoopornym (*Klebsiella pneumoniae* KPC+) obejmujące 6 osób chorych/skolonizowanych oraz 5 innych przypadków transmisji ww. drobnoustroju. Odnotowano również przypadek transmisji *Klebsiella pneumoniae* NDM+ obejmujące 5 osób chorych/skolonizowanych.

Izolacja osób chorych/skolonizowanych szczepami wielolekoopornymi w placówkach służby zdrowia przysparza wiele trudności. Istotnym problemem jest brak warunków izolacji, na co składa się brak izolatek na poszczególnych oddziałach szpitalnych oraz brak możliwości kohortacji pacjentów, a także mała ilość personelu i coraz więcej przypadków zachorowań/kolonizacji pacjentów tymi szczepami (w 2023r. od 5 osób chorych, drobnoustrój przeniesiony został na 11 innych pacjentów).

Z informacji otrzymanych z podmiotów leczniczych wynika, że we wszystkich ogniskach podjęto skuteczne działania w celu ich wygaszenia. We wszystkich szpitalach powołane są zespoły kontroli zakażeń szpitalnych.

8.6. Ocena sanitarna placówek ochrony zdrowia

Stwierdzone podczas kontroli nieprawidłowości dotyczyły głównie:

- postępowania z odpadami medycznymi - stwierdzono w 36 podmiotach (nieprawidłowe warunki magazynowania odpadów, nieprawidłowe opisywanie odpadów, brak lub nieaktualne procedury, brak termometru/rejestru temperatur w lodówce z odpadami, itp.)
- sterylizacji - stwierdzono w 94 podmiotach (brak powiązania procesu sterylizacji z pacjentem, brak prawidłowej kontroli procesu sterylizacji, nieprawidłowy ciąg technologiczny mycia, dezynfekcji i sterylizacji itp.).
- dezynfekcji – stwierdzono w 47 podmiotach (brak profesjonalnego środka do dezynfekcji powierzchni bezdotykowych oraz skażonych materiałem biologicznym, brak właściwego pojemnika do dezynfekcji narzędzi).

W przypadku jednej placówek wydano decyzje administracyjne nakazujące usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości.

Nadal w placówkach problem sprawia prawidłowe opracowanie procedur oraz prowadzenie dokumentacji kontroli wewnętrznych.

8.7. Wnioski:

1. zakażeń wirusem SARS-CoV-2 odnotowano znacznie mniej ale należy domniemać że sytuacja ta w znacznej mierze spowodowana była tym, że większość z nich nie została potwierdzona badaniami i z tego względu nie zgłoszona.
- 2.
3. Odnotowano wzrost większości zgłaszanych chorób zakaźnych, nie są one na tyle duże aby sugerowały pogorszenie sytuacji epidemiologicznej.
4. Poziom zabezpieczenia społeczeństwa przeciw grypie sezonowej utrzymuje się mniej więcej na tym samym poziomie (ok. 3,4% społeczeństwa) i powinien być zwiększony (dane z MZ-54 za 2023 rok).
5. Należy przewidywać, wzrost ilości zachorowań/kolonizacji wywołanych przez drobnoustroje wielolekooporne, na co wpływ ma brak możliwości zapewnienia prawidłowych warunków izolacji - brak izolatek na poszczególnych oddziałach szpitalnych oraz możliwości kohortacji pacjentów, a także mała ilość personelu i coraz więcej przypadków zachorowań/kolonizacji pacjentów tymi szczepami, starzenie się populacji, wzrastająca ilość placówek opieki długoterminowej, przepełnienie oddziałów szpitalnych oraz nadużywanie antybiotyków w leczeniu.
6. Liczba osób uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych w stosunku do których nie jest realizowany Programu Szczepień Ochronnych, uległa zmniejszeniu z 1853 do 1686, co należy przyjąć za stan przejściowy.
7. Przewiduje się, że na skutek dużej liczby dzieci nie szczepionych zgodnie z obowiązującym kalendarzem szczepień, w przyszłości wystąpią choroby zakaźne, którym można zapobiegać poprzez szczepienia.